

ЗМІСТ

ВСТУП	3
РОЗДІЛ 1 «ГІБРИДНА ВІЙНА» РОСІЇ ПРОТИ УКРАЇНИ ТА ПИТАННЯ МІЖНАРОДНОЇ БЕЗПЕКИ	6
1.1 Реакція міжнародної спільноти на агресію росії проти України	6
1.2 Мінський процес, як спроба «нормалізації» російсько-українських і міжнародних відносин	11
1.3 Політика адміністрацій Барака Обама та Дональда Трампа в сфері міжнародної безпеки в світлі «гібридної війни» росії проти України	18
РОЗДІЛ 2 ПОВНОМАСШТАБНЕ ВТОРГНЕННЯ РОСІЇ В УКРАЇНУ 24 ЛЮТОГО 2022 РОКУ ЯК ВОДОДІЛ У СИСТЕМІ МІЖНАРОДНОЇ БЕЗПЕКИ...	25
2.1 Сприйняття повномасштабної агресії міжнародним співтовариством	25
2.2 Зусилля України з формування антипутінської міжнародної коаліції.....	30
2.3 «Народна дипломатія» на підтримку України	35
РОЗДІЛ 3 ВПЛИВ «ВЕЛИКОЇ ВІЙНИ» НА БЕЗПЕКОВУ СИТУАЦІЮ У СВІТІ.....	41
3.1 Гуманітарний чинник російської агресії та її вплив на європейську безпеку	41
3.2 Зусилля демократичних країн з організації допомоги Україні у відбитті агресії росії. Рамштайн	49
3.3 Перспективи формування нової системи безпеки	58
ВИСНОВКИ.....	63
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ ТА ЛІТЕРАТУРА	66

ВСТУП

У контексті глобалізованого світу, де політичні, економічні та соціальні відносини переплітаються між державами, конфлікти між країнами набувають особливого значення. Однією з найбільш резонансних і впливових подій новітньої історії є Російсько-Українська війна, що розпочалася у 2014 році. Цей конфлікт не лише змінив політичний ландшафт Східної Європи, але й мав значний вплив на міжнародну безпеку та стабільність у цілому.

Головною метою цього дослідження є аналіз впливу цієї війни на міжнародну безпеку з 2014 року і до сьогодення.

Об'єктом дослідження є російсько-українська війна, включаючи її витоки, еволюцію та глобальні наслідки.

Предметом дослідження є вплив цієї війни на міжнародну безпеку, включаючи трансформацію безпекових політик, реакцію міжнародних організацій та зміну глобальних геополітичних розкладів.

Метою кваліфікаційної роботи є всебічне вивчення впливу російсько-української війни на міжнародну безпеку з 2014 року по теперішній час. Аналіз дасть уявлення про майбутні тенденції та виклики у сфері глобальної безпеки.

Для досягнення цієї мети необхідно виконати наступні завдання:

- По-перше, проаналізувати стратегію та наслідки гібридної війни Росії в Україні;
- По-друге, оцінити глобальні геополітичні та безпекові наслідки повномасштабного вторгнення Росії у 2022 році;
- Оцінити вплив російсько-української війни на міжнародну безпеку та потенційні зміни у глобальному безпековому порядку;

Методи дослідження: поєднання якісних та кількісних методів, включаючи геополітичний аналіз, безпекові дослідження, теорію міжнародних відносин та огляд міжнародно-правової бази, що сприяє глибшому розумінню сучасних викликів глобальній безпеці.

Наукова новизна роботи: дослідження надає унікальну точку зору, включаючи останні досягнення в конфлікті і представляючи перспективний аналіз його впливу на глобальну безпеку. Дослідження інтегрує останні події в конфлікті, особливо зосереджуючись на подіях після лютого 2022 року. Це охоплює аналіз нової тактики, зміни геополітичних розкладів та еволюції міжнародної реакції.

Дослідження використовує багатовимірний підхід, розглядаючи конфлікт не лише з військової та геополітичної точки зору, але й враховуючи його економічні, енергетичні, кібернетичні та інформаційні аспекти. Такий цілісний погляд забезпечує більш глибоке розуміння складності конфлікту та його багатогранного впливу на міжнародну безпеку. Містить емпіричні дані, отримані на основі офіційних документів, інтерв'ю з експертами та репортажів з місць подій, що додає аналізу глибини та достовірності. Отже робота допомагає по-новому поглянути на одну з найактуальніших геополітичних проблем сучасності.

Практичне значення цієї роботи полягає в інформуванні політиків, аналітиків з питань безпеки та практиків у сфері міжнародних відносин, допомагаючи їм у створенні добре обгрунтованих відповідей на подібні виклики глобальній безпеці. Дослідження є внеском в академічний дискурс з міжнародної безпеки та політології та геополітики.

Це дослідження має на меті забезпечити більш глибоке розуміння того, як регіональні конфлікти, зокрема Російсько-Українська війна, впливають на загальну картину глобальної безпеки. Важливість цього дослідження полягає у його здатності кинути виклик традиційному розумінню міжнародних відносин, висвітлюючи геополітичні виклики, з якими світ стикається у 21-му столітті. Аналіз російсько-українського конфлікту дозволяє оцінити, як такі події можуть формувати глобальні безпекові тренди та стратегії відповіді на них.

Додатково, робота підкреслює необхідність комплексного підходу у розгляді сучасних конфліктів, що включає розуміння політичних, соціальних, економічних та правових аспектів. Російсько-українська війна виступає як ключовий приклад, демонструючи складність і багатовимірність викликів, які ставить перед міжнародною спільнотою сучасна геополітика. Це дослідження сприяє розвитку

стратегічного бачення і може слугувати підґрунтям для формування більш ефективних міжнародних політик та безпекових механізмів. Воно відкриває нові перспективи для зрозуміння того, як глобальна спільнота може пристосовуватися та реагувати на швидко мінливі умови в світі, де регіональні конфлікти мають потенціал спричиняти глобальні наслідки.

Структура роботи зумовлена її метою та складається зі вступу, трьох розділів (дев'яти підрозділів), висновку, списку використаних джерел і літератури. Основний текст роботи викладено на 65 сторінках.

РОЗДІЛ 1 «ГІБРИДНА ВІЙНА» РОСІЇ ПРОТИ УКРАЇНИ ТА ПИТАННЯ МІЖНАРОДНОЇ БЕЗПЕКИ

1.1 Реакція міжнародної спільноти на агресію росії проти України

20 лютого 2014 року, коли в Києві гинула «небесна сотня», відстоюючи євроатлантичний вектор розвитку демократичної України, росія розпочала операцію із анексії Криму, що стало першим гучним проявом «гібридної війни» російської федерації проти України. В цей день вона розпочала масоване перекидання особового складу та бронетехніки без розпізнавальних знаків на півострів. Військовослужбовців рф замаскували під «зелених чоловічків».

Сили спецоперацій росії відразу блокували урядові установи, стратегічно важливі об'єкти, зокрема військові бази, аеропорти, порти, з метою не допустити спротив з боку збройних сил України.

27 лютого, «зелені чоловічки» захопили Верховну Раду та Раду міністрів Криму. Під тиском зброї, депутати обирали на посаду прем'єра одного з лідерів проросійських сил та організованої злочинності Сергія Аксьонова, та проголосували за проведення «референдуму» щодо статусу Криму.

Через декілька днів «Рада Федерації надала повноваження Володимирі Путіну на використання збройних сил в Україні» [1-10].

Після проведення «легітимного референдуму» 16 березня 2014 року, більшість виборців підтримали пункт про приєднання Криму до рф.

Через декілька днів, «18 березня 2014 року, президент рф володимир путін, офіційно підписав документи про анексію Криму, та оголосив його частиною російської федерації» [1-10].

У квітні того ж року відбулась активізація проросійських мітингів, у Донецькій та Луганській області, які курувались із Кремля.

Завдяки активній роботі із «населенням через засоби масової інформації та ЗМІ, активно поширювались наративи про відокремлення та створення нових «незалежний республік». Інтенсивну участь також приймали російські збройні сили, створивши збройні формування «молодих» республік, надававши різноманітне військово озброєння та навчання особового складу, фінансову підтримку та інші ресурси» [1-10].

Основні причини та цілі які переслідували керівництво Кремля:

- Дестабілізації ситуації в Україні: Дії були спрямовані на розповсюдження масового хаосу, під час якого за допомогою інформаційного масиву, та атаки яка була здійснена на пряму проти України, внести свої корективи та заморозити просування та розвиток України в бік ЄС та НАТО.

Нав'язати свою волю, створити маріонетковий уряд якій як і у часи СРСР, був повністю підпорядкований Кремлю.

Своїм втручанням в внутрішні справи, Росія розпочала нову битву за гегемонію у регіоні, що було дуже потрібно для стабільності та просуванню режиму Кремля.

-Геополітичні цілі: Перш за все Крим для росії мав важливе стратегічне, економічно-політичне, та військово значення.

Слід зазначити , анексія значно посилила можливості рф у чорноморському регіоні. Більше контролю над важливими протоками та морськими шляхами, що дозволило використовувати в торгівельно-економічних так і військових цілях.

-Політичні та національні цілі: Етнічне та російськомовне населення, яке необхідно захистити від погромів, радикального «українського націоналізму», якій несе загрозу для національної безпеки рф.

Активно був використаний наратив про захист російськомовного населення, яке росія буде захищати та підтримувати будь де, його також можна розглядати як одну із важливих причин, якою намагались виправдати агресію та анексію.

Пропагандистські ЗМІ, активно «розповідали про велике повернення в сім'ю Криму, це також мало на меті посилити національну ідею, возвеличення держави

та її сили, посилення впливу етнічної більшості а саме росіян, також підтримка режиму і доказ його стабільності та всеосяжного контролю в регіоні» [12].

Як тільки росія «офіційно» приєднала Крим, ці «події стали новим викликом для міжнародних відносин та сталого конструкту безпеки» [13].

Водночас росія як член Ради безпеки ООН, та країна гарант безпеки за «Будапештським меморандумом», знехтувавши Статутом ООН, та міжнародними актами й угодами, вдається до агресії та анексії території, що дає глибоке розуміння про ту силу за допомогою якої можна здійснювати будь які безкарні дії на міжнародному рівні.

Виклик якій кинула росія своїми діями усьому цивілізованому світу був прийнятий зовсім не так як на це очікувала держава-агресорка.

Позиція більшості країн, була досить різка та непохитна, так як ситуація в регіоні викликала глибоке занепокоєння, щодо можливих сценаріїв які можуть розвиватись на тлі анексії.

Отже позиція цивілізованого світу:

більшість країн світу обмежилася дипломатичними кроками, зокрема «активно висловлювали своє засудження щодо анексії Криму, також активно наголошували на прямому порушенні міжнародного права та статуту ООН. США, країни Заходу, Канада, Японія, Австралія, блок НАТО, та багато інших країн які поважають суверенітет та територіальну цілісність усіх членів ООН, відмовились визнавати Крим російським, іншими словами міжнародна спільнота визнала такі дії незаконними та недопустимими» [14].

Одразу після цього Генеральна Асамблея прийняла Резолюцію в якій, «визнала незаконність референдуму в Криму та анексію росією». Також у резолюції було чітко «наголошено на територіальній цілісності та невід'ємному праві народу України на визначення свого політичного майбутнього. Чітко висловлюється заклик щодо дотримання міжнародного права та принципів які є основою стосунків між країнами» [14].

Резолюція закликала до «проведення міжнародних спостережень з метою гарантування прав людини та основоположних свобод в Криму» [14].

Важливий удар по авторитету росії завдала Велика Вісімка, яка у відповідь на агресію та анексію Криму виключила із свого складу рф, ставши Великою Сімкою.

В ПАРЄ, російська делегація була позбавлена права голосу. ЄС вирішив припинити саміти по співпраці із рф.

Зупинка співпраці у безпековому секторі НАТО-росія.

- Санкційний тиск: Одним із елементом міжнародної реакції на події в Україні, стали санкції які мали на меті, стримати подальшу агресію та посприяти врегулюванню кризи.

На початку санкції були застосовані проти фізичних та юридичних осіб, які були причетні до анексії Криму та дестабілізації ситуації на сході України.

Ці особи стикнулись із замороженням їх активів і заборонаю на в'їзд у США та ЄС.

Наступний епізод, що стосувався посилення санкцій стався у липні 2014 року, як відповідь на збиття малайзійського пасажирського літака МН17, із зенітно-ракетного комплексу «БУК», якій напередодні подій був перевезений із території рф, також міжнародне розслідування визнало, що ракета яка збила літак, була запущена з території яку на той час контролювали проросійські бойовики. Саме після цих подій США та ЄС, ініціювали запровадження секторальних санкцій.

Запровадження секторальних санкцій від ЄС та США, які були спрямовані на ключові сектори російської економіки, що стосувалось перш за все економіки, військово промислового комплексу, та енергетики.

Обмеження які стосувались економічного співробітництва із рф. Мали обмежити її доступ до міжнародних фінансових ринків, корпоративні обмеження, обмеження на кредити і фінансування для певних російських банків та компаній, це спричинило певний відтік іноземних капіталів та скорочення інвестицій. Заборона діяльності фізичних та юридичних осіб на території інших країн. Експортно та імпорتنі обмеження.

Санкції у військово промисловому комплексі стосувались експорту та імпорту військово обладнання в РФ, а також заборона імпорту військової продукції та зброї з Росії. Обмеження на передачу важливих та новітніх технологій, та

технологій подвійного значення, аби обмежити можливість РФ модернізувати свою техніку та послабити технологічний прогрес озброєння.

Обмеження на співпрацю в дослідженнях та розвитку оборонних технологій та зброї.

Російські оборонні підприємства також стали об'єктом обмежень на міжнародному ринку.

Замороження активів фізичних та юридичних осіб які пов'язані із військовою промисловістю.

Санкції області енергетики включають в себе широкий спектр обмежень та обтяжень. Основне: заборона на передачу та експорт технологій та обладнання для російської нафто-газової промисловості, зокрема для видобутку та переробки енергетичних ресурсів.

Ембарго на технології які можуть бути використані при розробці та розвідці нафто-газових родовищ, також заборона на постачання товарів які можуть бути використані для освоєння родовищ вуглеводнів на глибоководних ділянках і в арктичному шельфі, та сланцевих пластах.

Заборона інвестицій у російські енергетичні проекти, включаючи видобуток та транспортування нафти і газу.

Фінансові санкції стосовно компаній(Роснафта, Транснафта, Газпромнафта, Газпром, Лукойл, Сургутнафтогаз) проти фізичних та юридичних осіб які пов'язані із керівництвом компаній, та заборона на торгівлю облігаціями, з метою обмежити можливості ведення бізнесу на міжнародному рівні. Енергетичний сектор російської економіки, найважливіший ресурс які довгий період часу допомагає і до сьогодні триматись на плаву російській економіці.

У підсумку, санкції слід розглядати як зусилля щодо зміни поведінки агресора, та стримування його апетитів, які суперечать міжнародним нормам та статуту ООН.

Впровадження санкцій проти РФ, погіршило макроекономічну ситуацію в Росії й призвели до загального зниження доходів громадян та бізнесу.

Зростання внутрішнього та зовнішнього боргу, обмежений доступ до зовнішніх кредитів і падіння цін на нафту призвели до девальвації російського рубля у 2014 році. Це призвело до значного відтоку капіталу з росії, який у 2014 році склав 151,5 мільярда доларів США, що перевищує показник попереднього року на 90 мільярдів доларів США. Через зростання внутрішнього боргу відбулось поступове прискорення інфляції, знецінення рубля, зростання кредитних ставок у банках.

По при вагому шкоду від санкцій, поведінка рф на міжнародній арені не змінилась, тобто Кремль не змінив своєї політики стосовно України, тому гібридна війна не зупинилась ні на мить, і спроби змусити Україну сісти за стіл переговорів на вигідних лише для рф умов.

1.2 Мінський процес, як спроба «нормалізації» російсько-українських і міжнародних відносин

Одним із способів для врегулювання кризи в Україні, був запропонований Нормандський формат. Цей формат слід розглядати як дипломатичну ініціативу для вирішення конфлікту на сході України.

Зустріч відбулась 6 червня 2014 року між президентом України Петром Порошенком, президентом Російської Федерації Володимиром Путіним, канцлером Німеччини Ангелою Меркель, та президентом Франції Франсуа Олландом. Основними аспектами зустрічі слід назвати:

-Режим припинення вогню та тимчасове перемир'я, яке потім порушили сепаратисти.

-Обговорювались можливості щодо вирішення конфлікту мирним шляхом між президентами України та РФ

-Обмін полоненими: також активно обговорювалось питання про сприяння обміну полоненими.

-Дискусії із ключових питань: більше обширно обговорювались першопричини кризи, вимоги кожної із сторін.

Також, ця зустріч стала підготовчим етапом до подальших дипломатичних зусиль та міжнародної співпраці для вирішення конфлікту в площині Мінських домовленостей.

Події які передували Мінським домовленостям були взаємо пов'язані із ситуацією на полі бою.

За червень-липень 2014 року сили АТО (Анти Терористична Операція) поступово звільняли та встановлювали контроль над територіями, які були під контролем терористів, вже на середину серпня, було звільнено близько 70% території, яку контролювали терористи.

На руку Кремлю також важливу роль відіграли, події під Іловайськом, та Савур-Могилою, під час боїв російська сторона активно застосовувала артилерію, а також перекидання підрозділів для участі у прямих боях.

В середині серпня, відбувались над важкі бої за стратегічно важливу висоту кургану, з неї було видно лінію оборони самопроголошених республік, та з неї контролювався та прострілювався весь коридор південніше російського кордону. Під щільним вогнем артилерії та мінометів, сили АТО тримали її під своїм контролем та продовжували корегувати удари артилерії Збройних Сил України по ворожим колонам та скупченням сепаратистів. Противник за допомогою танків та артилерії розпочав штурм висоти, після затяжних боїв, бойовики понесли важкі втрати та відступили. Отримавши наказ від командування про відступ із висоти, оборонці розпочали організований відступ 24 серпня, в цей час російські війська оточували сили АТО біля Іловайська. І вже під Іловайськом відбулась трагедія яку ми знаєм як «Іловайський котел».

Ситуація загострилась до неймовірних масштабів, коли значна частина регулярних російських збройних сил перейшла кордон України, та пішла у контрнаступ аби повернути контроль над територією яку відбили сили АТО у період із червня по серпень.

Після значного просування та оточення Іловайську, розпочинаються перемовини про надання гарантій і гуманітарних коридорів для виходу із оточення. Використовуючи цей момент Кремль виступив із ініціативою, про надання

«зеленого коридору» для відходу українських підрозділів із оточення, та під гарантіями із російської сторони. Після різкої зміни умов від Російської сторони, що вихід можливий тільки без техніки та озброєння, Українська сторона відхилила такі умови і виходу під такі гарантії не буде.

Однак 29 серпня після перемовин між генералом Хомчаком та російським офіцером, українські підрозділи сформували 2 колони та розпочали вихід із Іловайська за попередньо домовленим маршрутом, певний час колони рухались безперешкодно через вже захоплені та укріплені позиції російської регулярної армії.

Того ж дня за вказівкою Кремля, «російські військові впритул, та із важкого озброєння розстрілювали колони українських військових завдавши колосальних втрат нашим силам, були убиті 366 воїнів, 429 отримали поранення різних ступенів, 300 потрапили у полон. Наслідком ситуації на фронті, стала нова спроба дипломатичного способу вирішення кризи на сході України. Як одного із варіантів аби зупини повномасштабне вторгнення, і подальшої агресії із анексією територій. Більш конкретних домовленостей вдалось досягти у вересні, під час першого раунду Мінських переговорів» [15, 17].

За підсумками переговорів було підписано протокол представниками України, рф, ОБСЄ.

«Протокол за підсумками консультації Тристоронньої контактної групи, щодо спільних кроків, спрямованих на імплементацію Мирного плану Президента України Петра Порошенка та ініціативі Президента росії володимира путіна».

У самому документі якій складається із 12 пунктів але виділимо основне:

- «сторони повинні негайно припинити вогонь у двосторонньому порядку
- забезпечити моніторинг і верифікацію з боку ОБСЄ режиму припинення вогню вздовж лінії фронту
- обидві сторони зобов'язались вивести незаконні збройні формування, найманців та бойовиків із території України
- звільнення всіх заручників та полонених, та незаконно утримуваних осіб

-положення стосовно децентралізації влади в Україні, проведення дострокових парламентських виборів в Донецькій та Луганській областях(та закон про особливий статус)

-прийняти програму економічного відродження Донбасу і відновлення життєдіяльності регіону, заходи для покращення гуманітарного та економічного становища на території конфлікту.

-забезпечення контролю над кордоном з боку ОБСЄ, також гарантії безпеки для учасників конфлікту, «продовження інклюзивного загальнонаціонального діалогу». Перший Мінський протокол, мав певні проблеми хоча виглядав як спроба прийти до компромісних рішень» [15,17].

Основні проблеми та неясності які слід відзначити:

-«Неспроможність досягти повноцінного перемир'я: попри його проголошення на деяких місцях продовжувались бойові зіткнення та стабільні порушення режиму припинення вогню, також неможливість домогтися повного виведення збройних формувань.

-Відсутність чіткого формування щодо важкого озброєння: протокол передбачав відведення важкого озброєння, але через труднощі з визначенням конкретних відстаней для відведення артилерії та важкої техніки, що також призвело до порушень.

-Відсутність контролю над кордоном: відновлення повного контролю України над кордоном на окупованих територіях виявилось важким завданням.

-Вибори: питання стосовно статусу та виборів, виникли суперечки стосовно статусу окремих районів та проведення місцевих виборів.

-Безпека місцевого населення: забезпечення безпеки цивільного населення на окупованих територіях залишилось проблемою.

-Невизначеність та зміни в угодах: слабка легітимність Мінських угод» [15,17].

На наступний етап «спроби стосовно уточнення умов угоди, призначеної для вирішення зазначених вище проблем, та включали в себе конкретизацію усіх деталей, які були описані у Мінському протоколі» [15,17].

На додачу до Мінського протоколу був створений додатковий меморандум 19 вересня 2014 року, якій мав на меті встановити режим припинення вогню і продовжити процес врегулювання конфлікту.

У ньому передбачалось:

- Відведення важкого озброєння на максимальну дальність його пострілу.
- Створення 30 кілометрової зони безпеки.
- Заборона наступальних дій.
- Заборона на використання бойової авіації та встановлення нових ліній мінних загороджень.
- Знову було наголошено на виведенні із України, незаконних збройних формувань та найманців.
- Створення та організація місії ОБСЄ стосовно спостереження та моніторингу над виконанням домовленостей.

Навіть попри підписання домовленостей, ескалація та активні бойові дії не вщухали. Протягом декількох місяців та подій на фронті де відбувались однієї із найзапекліших боїв за Донецький аеропорт, сторони вирішили зібратись на новий раунд переговорів у Мінськ.

Новий раунд переговорів стартував «11-12 лютого 2015 року також одночасно відбувались зустрічі у «нормандському форматі» та Тристоронньої контактної групи. Після проведення активної фази переговорів, зустріч завершилась підписанням нового документу, якій отримав назву «Комплекс заходів по виконанню Мінських угод» [16].

Дев'ять з 13 положень угоди націлені на вирішення конфлікту, включаючи «припинення вогню та відведення важкого озброєння від лінії зіткнення (статті 1-3); амністію для учасників бойових дій (стаття 5); обмін заручниками та незаконно утримуваними особами (стаття 6); гуманітарну допомогу (стаття 7); відновлення соціально-економічних зв'язків між Україною та окупованим Донбасом (стаття 8); виведення «всіх іноземних збройних формувань, військової техніки, а також найманців» з території України та роззброєння «всіх незаконних груп» (стаття 10); діяльність Тристоронньої контактної групи (стаття 13)» [16].

Основні політичні положення:

-«Контроль над кордоном: Україна має відновити контроль над своїм кордоном, проте це залежить від проведення місцевих виборів на окупованих територіях. Згідно із статтею 9 передбачає процес відновлення "повного контролю" над українсько-російським кордоном з боку української влади. Тепер немає згадки про буферну зону, як визначено Порошенком, або зону безпеки, що перебуває під моніторингом ОБСЄ. Замість цього, процес повернення кордону під контроль України розпочинається на наступний день після проведення місцевих виборів і завершується "після" "всеосяжного політичного врегулювання" (тобто місцевих виборів плюс конституційна реформа, що передбачає децентралізацію), яке повинно відбутися до кінця 2015 року - за умови, що стаття 11 буде виконана «в консультаціях і за згодою» з ДНР/ЛНР» [16,17].

-Вибори: «Вибори на Донбасі будуть організовані на підставі тимчасового закону про особливий статус, прийнятого у вересні 2014 року і узгодженого з представниками ДНР/ЛНР. Процес проведення виборів буде відповідати стандартам Бюро з демократичних інститутів і прав людини ОБСЄ (БДПІЛ)» [16,17].

-«Особливий статус для Донбасу: не пізніше, ніж через 30 днів після підписання угоди Мінськ-2 (тобто до 14 березня), парламент України ухвалить постанову, яка визначить територію, на якій діятиме тимчасовий закон про особливий статус (на основі лінії розмежування, визначеної в меморандумі від 19 вересня 2014 року) тобто введення особливого статусу для окремих районів Донбасу та децентралізація влади в Україні» [16,17].

-Децентралізація: Згідно із «статтею 11 передбачає проведення конституційної реформи, за якою нова українська конституція повинна набути чинності до кінця 2015 року. «Ключовим елементом» цієї реформи буде «децентралізація», що враховуватиме «особливості» окупованого Донбасу, узгоджені з представниками ДНР/ЛНР. Україна також має прийняти "постійне законодавство" щодо особливого статусу до кінця 2015 року, яке включатиме амністію; "право на мовне самовизначення»; участь місцевої влади у призначенні

прокурорів і судів; угоди між центральною владою України та місцевою владою щодо «економічного, соціального і культурного розвитку»; надання державної підтримки соціально-економічному розвитку Донецької та Луганської областей; допомогу центральній владі у підтримці «транснаціонального співробітництва» між окупованими регіонами та регіонами російської федерації; надання права місцевим парламентам створювати «загони народної міліції»; та неможливість дострокового припинення повноважень місцевих органів влади та виборних осіб» [16,17].

Політичні розділи Мінську-2, більшою частиною вигідні для росії, особливо положення про особливий статус, яке виходить за рамки короткої згадки в Мінськ-1. Також через деякий час росіяни скоординували розробку додаткових вимог які були опубліковані згодом, це стосувалось положення про нейтралітет.

Тобто виходячи із позиції росії, та її бажання за будь яку ціну , не дозволити Україні через реалізацію статусу нейтралітету вступити до НАТО.

Кремль «намагався зміцнити свою позицію в переговорах шляхом використання військової сили, з метою вплинути на представників Заходу та домогтися вигідних умов» [17,18].

Підводячи підсумки слід виокремити різне трактування Мінську-2.

За українською версією, це передбачає першочергово це повернення контролю над кордоном на сході перед політичним вирішенням кризи. В свою чергу Росія повинна вивести свої війська та повернути кордон Україні. Вибори будуть проведені за стандартами ОБСЄ/БДПЛ. Донбас буде реінтегрований в рамках національної децентралізації, з певними додатковими повноваженнями, і знову підпорядкований Києву. Це слід трактувати як відновлення суверенної України.

Російська версія Мінська-2 змінює ключові аспекти цієї послідовності. Остаточне політичне вирішення передбачається до того, як Україна відновить контроль над Донбасом. У ДНР і ЛНР відбудуться вибори, а Київ погодиться на всеосяжну передачу влади цим режимам. Це може зафіксувати контрольовані Росією державні структури, що може напряду обмежити суверенітет України ,

обмежити її здатність до управління всією державою, та завадило б подальшій інтеграції у НАТО та ЄС. Тільки після цього Україна може повернути контроль над кордоном, однак, чи дозволить це Росія – питання відкрите.

Розглядаючи Мінський процес , як спробу нормалізації відносин між Україною та Росією, та відносин на міжнародній арені. Самі по собі зустрічі під егідою «Нормандської четвірки» , чи «Мінський формат», не змогли досягти значних успіхів у врегулюванні патової ситуації яка склалась в регіоні.

Процес почався як спроба знайти мирне вирішення конфлікту на сході України, проте він також став майданчиком для домовленостей щодо відносин між Росією та Україною в цілому. Однак, виконання угод стало складним завдяки численним викликам та різноманітним тлумаченням їх змісту.

Ескалація та загострення подій на фронті які передували зустрічам у Мінському форматі, слід розглянути як хід агресора, якій намагається нав'язати свою волю державі жертві, яку не бажає відпускати з під свого контролю.

Сама реалізація Мінську-2, та положення які описані в ньому , ставлять під загрозу існування суверенної України, розчленування та надання окремих політичних та економічних повноважень окупованим регіонам, створює неможливість керування такими регіонами і цим може спонукати інші регіони до відокремлення і до подальшої дестабілізації в регіоні.

1.3 Політика адміністрацій Барака Обама та Дональда Трампа в сфері міжнародної безпеки в світлі «гібридної війни» росії проти України

Аби якнайкраще зрозуміти політику яку проводили президенти США, за своїх каденцій стосовно Росії, слід розглянути їх стратегію та бачення позиції США та її чинника на міжнародній арені.

Щоб краще зрозуміти бачення ролі США, очима адміністрації Барка Обама, важливо врахувати стратегію ведення справ у зовнішній політиці [19].

Слід виділити основні аспекти:

-«Дипломатія та переговори: активне використання дипломатичних зусиль і переговорів для врегулювання міжнародних конфліктів і сприяння мирному вирішенню суперечок.

-Участь у вирішенні глобальних питань: активна участь у вирішенні глобальних питань, таких як зміна клімату, ядерна безпека та боротьба з епідеміями, підкреслюючи прихильність до міжнародного співробітництва.

-«М'яка сила» і дипломатія діалогу: спроби використовувати "м'яку силу" через культурний обмін, освіту та гуманітарну допомогу для покращення відносин зі світовою спільнотою.

-Повага до міжнародного верховенства права: Адміністрація Обама прагнула дотримуватися принципів міжнародного права та співпрацювати з іншими країнами для вирішення глобальних проблем, шляхом діалогу та співпраці.

-Співпраця з країнами Європейського Союзу: підтримка та розвиток відносин з країнами Європейського Союзу та сприяння процесу розширення ЄС також сприяння зміцнення союзництва у форматі НАТО» [19]

-Переговори з Іраном: переговори стосовно Спільного всеосяжного плану дій (Іранська ядерна угода) з метою обмеження ядерної програми Ірану.

-Боротьба з тероризмом: збереження та посилення боротьби з тероризмом, включаючи операції проти терористичних організацій, таких як Ісламська держава та Аль-Каїда. Також наголошення на заходах стосовно кібербезпеки, заходи проти кібератак та проти кібершпигунства.

-Реалізація «Повороту до Азії»: зосередження уваги на Азійсько-Тихоокеанському регіоні з точки зору економічної та стратегічної важливості, включаючи створення Транс тихоокеанського партнерства.

-«Перезавантаження»: на початку свого президенства, Барак Обама проголосив намір покращити відносини з Росією і запровадити стратегію «перезавантаження», двосторонніх відносин, при цьому проігнорувавши агресію Росії у Грузії.

Основні тези стратегії «Перезавантаження» включають в себе:

- «зміну тону відносинах та розвитку діалогу і спільних інтересах двох держав, тобто змінити підхід та понизити напругу яка накопичувалась протягом попередніх років;

- укладання договорів які мали на меті підвищити стабільність у міжнародних відносинах та обмеження кількості ядерних носіїв, та визначення верхнього порогу кількості ядерних зарядів що було прописано у договорі (START-3) також співпраця у питаннях стосовно непоширенням ядерної зброї і актуалізація на спільному інтересі щодо запобіганні поширенню ядерних збройних технологій;

- співпраця стосовно боротьби із тероризмом та іншими глобальними загрозами, що стосувалось підтримки стабільності на міжнародній арені»

- економічна співпраця та реалізація спільних проектів» [20].

Однак у світлі подій які відбувались на міжнародній арені, відносини між державами ставали більш напруженими та ускладненими. Напруга у відносинах посилювалась, через гібридну агресію із боку росії яка активно просуvalась із загарбницькими інтересами на територію України. Одразу після анексії Криму, США послідовно підтверджували свою підтримку суверенітету і територіальної цілісності України.

Політика адміністрації 44 президента знайшла своє відображення у дипломатичних заявах та діях, спрямованих на протидію спробам Росії анексувати Крим та подальшій дестабілізації у східних регіонах України.

Першочерговою реакцією на акт анексії, США «вводять певні санкції проти російських громадян, декількох банків та компаній РФ, які активно брали участь та просуvalи етап анексії Криму» [20].

Схарактеризувати роботу адміністрації у площині агресії Росії, слід у основних тезах які були реалізовані на міжнародній арені. Потужні дипломатичні зусилля були докладені із боку США, для врегулювання кризи в Україні. Це включало в себе актуалізацію питання міжнародного засудження дій Росії, підтримку дипломатичних ініціатив в, Організації Об'єднаних Націй, і роботу з європейськими союзниками над пошуком мирного вирішення конфлікту. Тому адміністрація Обама тісно співпрацювала на дипломатичному рівні, для

покращення координації стосовно санкційного тиску, обміном інформацією і розвідданими, та сприянням до спільного деталізованого підходу до кризової ситуації яка ставить під загрозу безпеку у регіоні.

Також для умиротворення та для заохочення зміни своєї політики стосовно України, США, запровадили економічні санкції проти росії. Ці санкції були спрямовані на ключові сектори російської економіки, включаючи енергетику, фінанси та оборону. Метою яких було здійснити економічний тиск на росію.

У військовому плані адміністрація 44 президента США, була досить стримана, враховуючи доктрину за якою діяв Барак Обама, він намагався не посилювати рівень ескалації та хотів уникнути прямої конфронтації, тому рішуче виступав проти надання летальної зброї для України.

Отже першочергово була розглянута ідея стосовно фінансової допомоги, метою якої було посилювати економіку, та посилити оборонні можливості для захисту від подальшої агресії росії.

Тому у пакети допомоги для України включалась, нелетальна дозована допомога, технічне обладнання, медичне обладнання, навчання та тренування Українських збройних сил, такими діями адміністрація Барака Обами, прагнула посилити можливості української армії.

Аналізуючи період каденції президента Барака Обами у період із 2009-2017 рік, і його позицію стосовно агресії РФ, вона була досить стримана та обмежена у діях, так як згідно із підходом Обами ключовим аспектом в вирішенні кризових та глобальних питань, пріоритет надавався дипломатії і так званій «м'якій силі» також актуалізація на принципах міжнародного права.

Зважаючи на політику «перезавантаження», на «принцип невторчання у внутрішні справи інших країн та небажання посилювати рівень конфронтації між США та РФ. Саме через це, більшу частину відповідальності за кризу у регіоні, він намагався делегувати основні повноваження на провідні країни ЄС тобто Німеччину та Францію які мали б активніше приймати участь у вирішенні кризи та зорганізувати суспільні зусилля у співпраці на міжнародній арені між ЄС та США» [20].

Наступником Барака Обами, став Дональд Трамп якій ще під час передвиборчої кампанії, часто міг шокувати журналістів своїми заявами стосовно покращення стосунків із Росією та розглядом питання стосовно визнання Криму частиною РФ, та про можливість зняття санкцій під певними умовами.

Однак після обрання, будучи під тиском зі сторони Конгресу та Державного департаменту, Дональду Трампу довелось переглянути свої ідеї та краще переглянути позицію стосовно агресії росії в Україні. Отже після стабілізації зовнішньо політичного курсу США, наступник Барака Обами, продовжував санкційну політику, отже санкції які були накладені за каденцію 44 президента, були продовжені та були розширені як відповідь на ескалацію в Україні та за можливе втручання Росії у вибори США.

Санкції були спрямовані проти деяких фізичних та юридичних осіб та компаній пов'язаних із спецслужбами, секторальні санкції на основні вектори економіки Кремля, також санкції проти організацій та осіб які були причетні до кібератак та були залучені у масовій дезінформації. Так само як і адміністрація президента Обами, санкції в основному застосовувались як покарання та як спосіб зовнішньо політичного тиску на росію.

Адміністрація Трампа активно «просувала метод дипломатії та переговорів, як основні зусилля стосовно врегулювання конфлікту, та заклики стосовно відновлення мирного процесу. Зустрічі на вищому рівні між президентами України та США, для обговорення важливості та актуальності вирішення питання Донбасу, зміни формату перемовин, посилення санкційного тиску та запевнення у підтримці територіальної цілісності і суверенітету України зі сторони США, обговорення питання стосовно боротьби із корупцією та реформ, посилення економічної співпраці, також акцентувалась увага на важливості України як геополітичного партнера в питанні безпеки та стабільності в європейському регіоні» [21,22].

Найбільш значимим актом підтримки у військовому питанні, стало рішення про надання летальної зброї для України, а саме протитанкових комплексів «Javelin», метою такого акту було запевнити Україну в подальшій підтримці її збройних сил, та створити певний стримувальний ефект для росії. Були прийняті

заходи стосовно посилення та підвищення обороноздатності України, були залучені консультаційні групи та фінансова підтримка для забезпечення потреб України, що включало в себе стрілецьку зброю, амуніцію та різні види військового обладнання. Посилення за допомогою навчання які проводили спеціалісти із США та країн НАТО для покращення вмінь та навичок Збройних сил України.

Досить важливим аспектом протидії «гібридній загрозі яка поступово нависала над Європою у сфері енергетичної безпеки, була співпраця між США та Україною. США вбачали Україну як важливого енергетичного партнера, для створення протидії загрози монополізації європейського ринку енергетичних ресурсів Росією, яка в свою чергу активно просувала проект «Північний Потік 2», та часто вдавалась до політичного шантажу намагаючись вплинути на політичні або економічні рішення та дії країн Європи, тобто використовуючи енергетичну сферу як інструмент впливу на Європу яка має надмірну залежність від постачання енергоресурсів із рф» [21,22].

Отже для активної протидії та щоб не втратити потенційний ринок збуту енергоресурсів, була реалізована ініціатива у меморандумі між США, Україною та Польщею, про взаємодію у енергетичній сфері. Основною метою меморандуму стало, налагодження поставок скрапленого газу через Польщу до України. Співпраця полягала у наданні технічної та консультативної підтримки у модернізації української енергетичної інфраструктури, через збільшення безпеки постачання та більшу енергоефективність. Іншими словами це протидія гібридній загрозі яку в собі несли російські енергоресурси для Європи, тобто диверсифікація джерела постачання, зменшення залежності від монополіста на ринку, покращення якості та стабільності постачання, альтернатива та пряма конкуренція, належне транспортування. Тому Адміністрація Трампа мала свої інтереси які поєднувались із Українськими, стосовно протидії як у санкціях так і у співпраці стосовно «Північного Потіку 2».

Адміністрація Трампа, також «акцентувала увагу російської гібридної загрози і у форматі НАТО. Організація міжнародної коаліції, була спрямована на підвищенні готовності та здатності реагувати на різні та нові аспекти російської

гібридної загрози, яка включала в себе кібербезпеку. Президент Трамп, акцентував увагу на проблемі фінансування оборони у країнах членах НАТО, і у посиленні протидії можливим загрозам із боку росії. Основними заходами по співпраці у контексті гібридної війни, включало в себе обмін інформацією та розвідданими, спільні заходи стосовно відбиття можливих кібератак. Також продовжувались спільні навчання різних родів військ, метою яких було посилення та підвищення готовності до дій у випадку гібридної агресії» [21,22].

Наголошення на питанні кібербезпеки та контрзаходів, у світлі російської інформаційної війни проти України, та боротьби проти інформаційних атак які полягали у дезінформації населення США та ЄС, просування питання захисту від можливих кібератак та інформаційних загроз, завдяки яким росія могла чинити певний тиск на внутрішню безпеку країн та дестабілізувати основні інформаційні та комп'ютерні системи країн, захист систем критичної інфраструктури(енергетичний, транспортний, та фінансовий сектор).

Вдосконалення можливостей по виявленню та подавленню можливих кіберзагроз.

РОЗДІЛ 2 ПОВНОМАСШТАБНЕ ВТОРГНЕННЯ РОСІЇ В УКРАЇНУ 24 ЛЮТОГО 2022 РОКУ ЯК ВОДОДІЛ У СИСТЕМІ МІЖНАРОДНОЇ БЕЗПЕКИ

2.1 Сприйняття повномасштабної агресії міжнародним співтовариством

24 лютого 2022 року о 4:50 ранку президент російської федерації, у своєму зверненні «оголосив про початок «спеціальної військової операції в Україні», основною метою якої була: «денацифікація та демілітаризація України». Того ж дня о 5 ранку, російські війська розпочали масований ракетний удар по мирним містам України, одночасно із цим просуваючись із різних напрямків із задіянням авіації, бронетехніки та танків, сухопутних військ, за наказом вирушили в атаку» [23].

Цей день увійшов в історію як черговий доказ, того що країнам Заходу, слід змінити бачення та підхід до проблеми сучасної системи безпеки, роки ігнорування та загравання із агресором дали свої плоди, політика умиротворення та страх прямої конфронтації не дала результатів, отже тому авторитарний режим Володимира Путіна знехтувавши міжнародним правом та статутом ООН, будучи членом Ради Безпеки ООН, може дозволити собі грати на міжнародній арені за правом сильного.

У відповідь на кричущий акт агресії, міжнародне співтовариство знову, як і в часи 2014 року висловлювали своє глибоке занепокоєння. Того ж дня більше 48 держав та 5 міжнародних організацій, висловилися на підтримку України, основною метою підтримки, слід зазначити це як заклик до усього цивілізованого \ демократичного світу, відреагувати, та певним чином вплинути на населення чи політичну верхівку Кремля.

Спочатку більшість західних країн на чолі зі Сполученими Штатами та членами Європейського Союзу однозначно засудили агресію. Ця позиція ґрунтувалася на спільному переконанні, що вторгнення було явним порушенням

міжнародного права, особливо принципів суверенітету і територіальної цілісності, закріплених у Статуті Організації Об'єднаних Націй.

Вторгнення Росії в Україну у 2022 році стало важливим моментом у міжнародних відносинах, викликавши різноманітні реакції – від осуду до стратегічного перепозиціонування.

Суттєво вплинуло на зв'язки росії із західними країнами, особливо зі Сполученими Штатами та європейськими державами. Як наслідок, міжнародні альянси були реорганізовані, що призвело до відновлення уваги та злагоди між членами НАТО. Криза підкреслила важливість міжнародного права і труднощі його імплементації в сучасних реаліях.

Генеральна Асамблея Організації Об'єднаних Націй негайно «ухвалила резолюцію, яка засудила дії росії та закликала до виведення її збройних сил, але через статус постійного члена Ради Безпеки агресор зміг скористуватись правом вето, це підкреслює проблематику міжнародної дипломатії, в якій яскраво відображається слабкість ООН як інституції яка має запобігати конфліктам та врегульовувати спірні питання, а також як за допомогою права вето, можливо ігнорувати резолюції і не підкорюватись її вимогам» [23].

Звичайно резолюції, хоча і мали символічне значення, але вони підкреслили слабкість ООН у забезпеченні дотримання глобальних стандартів та статуту організації. Цей інцидент викликав дискусії щодо ефективності міжнародних організацій у підтримці миру та безпеки, а також необхідності реформування системи глобального управління.

Хоча західні країни швидко відреагували на кризу і вжили заходів проти росії, інші глобальні гравці, такі як Китай та Індія, зайняли більш неупереджену позицію, розкриваючи хитросплетіння міжнародних відносин і геополітичних цілей. Ці країни виступили за стриманість і дискусію, утримуючись від прямого засудження Росії, що свідчить про їхнє стратегічне партнерство та економічні зв'язки з цією країною. Такий контраст у глобальній реакції підкреслює багатополлярний характер сучасної міжнародної системи, де стратегічні пріоритети, історичні партнерства та локальні проблеми безпеки значною мірою формують міжнародні дії.

Згодом більшість країн запровадили жорсткі економічні санкції проти росії, спрямовані проти найбільш важливих секторів, включаючи економіку та фінанси, енергетику та оборону. Західні країни та їхні союзники запровадили широкомасштабні санкції проти росії, що стало однією з найбільш значущих економічних реакцій на глобальну кризу в сучасній історії. Запровадження яких має далекосяжні наслідки для російської економіки. Ці заходи викликали занепокоєння щодо майбутнього економічної глобалізації та мілітаризації економічної політики в міжнародних суперечках. Водночас різні країни надали та надають Україні військову та гуманітарну допомогу, висловлюючи свою відданість збереженню її суверенітету і територіальної цілісності.

Не можна недооцінювати вплив засобів масової інформації та інформації на формування глобальних поглядів на агресію. В епоху, коли цифрові медіа швидко поширюють інформацію, український конфлікт спричинив максимальну активізацію від кремлівської пропаганди і розпочав новий етап інформаційної війни. Висвітлення конфлікту в засобах масової інформації відіграло значну роль у формуванні громадської думки. Репрезентація конфлікту значно відрізнялася в різних регіонах та ЗМІ, на що вплинули геополітичні інтереси та упередження. У різних західних країнах висвітлення переважно було на користь України і різко засуджувало дії росії. Також важливий аспект відіграло російське телебачення яке продовжувало своє мовлення певний період у європейських країнах продовжуючи поширювати дезінформацію, брехнію та висвітлювати вторгнення як правомірні дії, виправдовуючи себе.

Початок вторгнення призвів до серйозної гуманітарної катастрофи, переміщення мільйонів українців всередині країни і в якості біженців за кордон. Міжнародні організації та неурядові структури висловили занепокоєння щодо можливих порушень воєнних злочинів і прав людини, рекомендуючи провести ретельне розслідування і притягнути винних до відповідальності.

Російська агресія «створила нову дилему для міжнародної безпеки та геополітичної динаміки. Вторгнення призвело до переоцінки механізмів безпеки в Європі, включаючи збільшення витрат на оборону та дискусії про майбутнє НАТО

і європейських оборонних спроможностей. Крім того, вторгнення відновило суперечливі дебати про роль військової сили в міжнародних відносинах і механізми, доступні міжнародному співтовариству для стримування агресії і підтримки міжнародного права» [24].

Конфлікт також акцентував увагу навколо енергетичної самодостатності, особливо з огляду на залежність Європи від поставок російських енергоносіїв. Вторгнення радикально змінило глобальний політичний клімат, підкресливши хиткість міжнародного миру і безпеки в сучасному світі. На перший план вийшла потреба у міцних міжнародних механізмах для вирішення таких конфліктів, що підкреслює важливість уніфікованих стратегій для забезпечення глобальної стабільності.

Російський напад підкреслив «важливість міжнародних альянсів і партнерств НАТО, зокрема, стала центром кризи, а країни-члени Альянсу підвищили військову готовність і надали Україні підтримку. Нова агресія викликала необхідність у посиленні уваги стосовно нових можливих гібридних загроз та активізувало процес модифікації оборонних стратегій НАТО і Європи» [29]

Також це є «знаковим моментом в епоху після закінчення холодної війни, що потенційно може мати довготривалі наслідки для системи міжнародних політико-економічних відносин, засад міжнародного авторитету та процедурних протоколів умиротворення і вирішення кризових питань» [30].

Роль ЄС також заслуговує на увагу, Європейський Союз швидко скоординував економічні санкції проти росії, одночасно надаючи Україні політичну та економічну допомогу протягом вторгнення і зараз. Ця катастрофа піддала ретельній перевірці узгодженість та механізми прийняття рішень в ЄС, виявивши різні сильні та слабкі сторони європейської методології при вирішенні зовнішніх суперечок.

Окрім урядових ініціатив, «організації громадянського суспільства та окремі активісти відіграли незамінну роль у реагуванні на кризу. Збір коштів, адвокаційні кампанії та волонтерські ініціативи продемонстрували здатність громадянського

суспільства мобілізуватися під час конфлікту, та посилення консолідації між жителями ЄС і Україною» [30].

Вторгнення мало «значний вплив на світові енергетичні ринки: залежність Європи від російського газу та нафти стала критичною проблемою, що спонукає до пошуку альтернативних джерел енергії та стратегій енергетичної незалежності. Зростаюча залежність, що призвела до зусиль з диверсифікації енергоресурсів та інвестицій у відновлювану енергетику» [31; 32] .

Цей перехід може мати довгострокові наслідки для глобальної енергетичної політики та переходу до відновлюваних джерел енергії.

Кіберпростір став критично важливим полем бою, де українська інфраструктура стала мішенню для кібератак з російських джерел.

Під час конфлікту в сфері кібервійни та інформаційних кампаній, кібер війна набула безпрецедентних масштабів, причому як Росія, так і Україна брали активну участь у цифровому конфлікті. Кібератаки на важливу інфраструктуру та поширення фейкових новин підкреслюють зростаючу важливість надійних і швидких заходів щодо реагування на проблеми та атаки пов'язані із кібербезпекою в сучасній війні.

Цей конфлікт підкреслив зростаюче значення кібербезпеки в сучасній війні та важливості захисту від кібератак які можуть мати диверсійне або шпигунське завдання, тим самим зашкодивши країні або ж чинити тиск на внутрішньо політичне прийняття рішень .

Вторгнення вплинуло на культурний та освітній сектори, спонукаючи митців, науковців та культурні інституції по всьому світу до переоцінки російського культурного впливу та партнерства. Значна кількість культурних та освітніх установ по всьому світу розірвали зв'язки з російськими колегами, а російські спортсмени та митці зіткнулися з обмеженнями та заборонами.

Цей аспект конфлікту демонструє ширший вплив військової агресії на глобальні культурні та інтелектуальні обміни.

Зрештою, вторгнення в Україну у 2022 році «оголило труднощі, з якими стикаються міжнародні правові та гуманітарні системи при реагуванні на такі

конфлікти. Питання про те, як успішно застосовувати міжнародне право та забезпечувати відповідальність за порушення, залишається критично важливим і після вторгнення» [33,34.35].

Отже, російське вторгнення в Україну у 2022 році мало різноплановий вплив на міжнародну спільноту, що позначилося на геополітиці, економічних зв'язках та глобальній безпеці. Комплекс факторів, що вплинули на реагування на кризу, включав дипломатичні, військові, економічні та соціальні чинники. Як наслідок, ця подія мала довготривалі наслідки для міжнародних відносин та глобального управління.

2.2 Зусилля України з формування антипутінської міжнародної коаліції

Від початку конфлікту Україна швидко мобілізувала свої ресурси, щоб залучити і закликати до співпраці та консолідації країни світу. Цей активний підхід був спрямований на формування широкого міжнародного альянсу на підтримку України в її протистоянні агресії. Ці стратегічні зусилля підкреслюють відданість України євроатлантичним стандартам та спроби у розбудові глобального партнерства у новій коаліції, яка буде спрямована на згуртування міжнародної підтримки у критичний період.

Метою цієї ініціативи було об'єднати різні країни проти російської агресії шляхом економічної, дипломатичної та військової ізоляції Москви. Створення цього альянсу вимагало складних дипломатичних переговорів, стратегічного використання міжнародного права та всесвітньої мобілізації громадської та політичної думки.

Дипломатичні зусилля України в основному були зосереджені на представленні російського вторгнення як загрози глобальній безпеці та міжнародному порядку, а також як новий регіональний виклик для ЄС.

Українські дипломати взаємодіяли з колегами по всьому світу, наголошуючи на важливості єдиної позиції проти порушення міжнародного права. Україна

прагнула побудувати цю коаліцію, наголошуючи на ширших наслідках для російської федерації.

Саме підхід України до «формування анти путінської коаліції охоплює дипломатичний, інформаційний, військовий та економічний виміри. На дипломатичному рівні Україна старанно шукає підтримки з боку західних країн, насамперед Європейського Союзу та Сполучених Штатів. Ці зусилля охоплюють не лише переговори на високому рівні та лобіювання, але й різні ініціативи з метою впливу на громадську думку в цих країнах. Україна зосередилася на захисті демократичних цінностей, верховенства права та національного суверенітету» [25].

Залучення країн Глобального Півдня та країн, що не приєдналися до НАТО, також було важливим. Україна визнала важливість взаємодії не лише із західними країнами, але й з країнами Глобального Півдня та позаблоковими державами. Українські дипломати намагаються представити конфлікт як універсальну боротьбу за суверенітет і норми міжнародного права, апелюючи до націй, які зіткнулися з колоніалізмом або агресією. Ця комплексна стратегія мала на меті розширити сферу впливу коаліції і кинути виклик російським наративам у цих сферах

Дипломатичний корпус і Президент також активно акцентував увагу на двосторонніх відносинах, отже Україна також приділяла значну увагу подальшому зміцненню зв'язків з окремими країнами. Це передбачало дипломатичну взаємодію на високому рівні, що включала державні візити та зустрічі в рамках міжнародних форумів, звернення до парламентів та окремо до громадян держав. Україна прагнула отримати від країн більш персоналізовані зобов'язання шляхом розбудови цих прямих відносин, а не задовольнятися загальними заявами про підтримку.

Розгорнута «дипломатична кампанія, щодо залучення країн які довгий період перебували у зоні інтересів Кремля. Стикнувшись із такою проблематикою, Україна також приділила значну увагу цьому питанню, та налагоджувала відносини як в рамках коаліції так і у двосторонньому діалозі. Наша держава продемонструвала дипломатичну мудрість та виваженість у реалізації своєї зовнішньої політики яка мала на меті залучити якнайбільше міжнародної підтримки» [27].

Україна активно працювала у питанні інформаційної обізнаності та безпеки країн світу, активно велась інформаційна протидія російським нарративам, дезінформації та пропаганді яка мала за мету звести на нівець зусилля по налагодженню діалогу і консолідації між Україною та потенційними союзниками і учасниками анти путінської коаліції.

Інформаційна кампанія набирала більших обертів із кожним днем війни, для цього були залучені власні інформаційні канали, активна співпраця із міжнародними ЗМІ, масовий розголос у соціальних мережах, для поширення правдивої та достовірної інформації про війну яка відбувається у серці Європи.

Завдяки таким кампаніям, питання війни лунало майже скрізь, оновлення інформації у режимі реального часу, не залишило байдужих, створюючи легкий моральний тиск на громадську думку та на уряди країн, все ж таки вдалось заручитись більшою міжнародною підтримкою і дозволило досягнути мети в посиленні консолідації міжнародної спільноти на усіх рівнях.

Отже Україна реалізувала проактивну комунікаційну стратегію, використовуючи як традиційні, так і новітні медіа-платформи для ефективного поширення точної інформації щодо конфлікту та його наслідків. Це відіграло вирішальну роль у спростуванні російських нарративів та забезпеченні підтримки з боку світової спільноти.

Гуманітарна криза, спричинена вторгненням, змусила Україну розгорнути активну діяльність зі збору міжнародної гуманітарної допомоги. Київ «закликав до глобальної солідарності та дій у відповідь на пряме порушення прав людини та гуманітарні проблеми які виникли внаслідок конфлікту, наголошуючи на жахливому становищі постраждалого цивільного населення, таким чином Україна постійно наголошувала на потребі захисту цивільного населення та наголошувала на дотриманні міжнародних гуманітарних норм у зоні бойових дій. Це стосувалось не тільки надання гуманітарної допомоги потерпілим, але й забезпечення захисту основних свобод та прав цивільного населення. До співпраці були залучені Червоний Хрест, ООН, та різні неурядові організації, для забезпечення доставки гуманітарної допомоги у найбільш постраждалі регіони. Крім того Україна активно

працювала над залученням уваги міжнародного товариства до гуманітарної катастрофи яку вчинила російська федерація» [26].

У правовому аспекті Україна вжила заходів для документування усіх порушень міжнародного права зі сторони РФ. Українські юридичні компанії активно працювали із міжнародними судами та трибуналами, пред'являючи позови проти Росії за її дії на території України. Це слід розглядати як спосіб забезпечити справедливість для жертв та постраждалих, але як і спосіб впливу на міжнародну політику, у якій ми демонструємо прихильність та дотримання правових норм і процедур.[36,37]

З огляду на критичну роль «економічних відносин, Україна активно докладала зусиль для розвитку нових торговельного партнерства та економічної співпраці. Цей стратегічний крок був спрямований на мінімізацію економічного впливу від вторгнення, а також на стимулювання інтересу інших країн до участі в міжнародній коаліції. Україна акцентувала увагу на потенціалі торгівлі та інвестицій, висуваючи себе як ключового гравця не тільки в регіональних, але й у глобальних ланцюгах поставок» [38;39].

Реалізація цієї стратегії включала проведення реформ, які б покращили інвестиційний клімат в Україні, що, у свою чергу, залучило б іноземні інвестиції та сприяло економічному зростанню. Ці заходи були направлені на створення сприятливих умов для бізнесу, що включало покращення законодавчої бази, захист прав власності та боротьбу з корупцією.

Крім того, Україна зосереджувалася на розширенні економічних відносин із країнами, які могли б стати важливими торговельними партнерами, зокрема, шукаючи нові ринки для своєї продукції. Це не тільки допомогло Україні диверсифікувати свою економіку, але й зменшило економічну залежність від Росії. Це включало зміцнення відносин із країнами Європейського Союзу, Північної Америки, а також пошук нових можливостей у Азії та інших регіонах. Загалом, ці заходи сприяли не тільки зміцненню економічного суверенітету України, але й підвищили її привабливість як надійного міжнародного партнера.

Ця активна економічна дипломатія є важливим компонентом українських зусиль з формування та підтримки міжнародної анти путінської коаліції, демонструючи, що Україна є не тільки об'єктом геополітичних розрахунків, але й активним суб'єктом міжнародних відносин.

У контексті міжнародної коаліції, співпраця з іншими країнами принесла Україні значні переваги, особливо у військовій сфері.

Отримання оборонного озброєння, різноманітної амуніції, а також обмін розвідувальними даними та логістична підтримка стали ключовими елементами української стратегії оборони.

Обмін «розвідданими та логістична підтримка від коаліційних партнерів зіграли ключову роль у поліпшенні ситуаційної обізнаності України та її здатності оперативно реагувати на військові загрози» [40,41].

Співпраця в розвідувальній сфері не лише забезпечує Україні необхідну інформацію для ефективного планування оборонних операцій, але й сприяє більш широкому розумінню глобальних військових динамік на полі бою. Україна просила про військову допомогу, наголошуючи на необхідності відстоювати суверенітет і демократію, що знайшло відгук у країнах, які цінують ці принципи та готові консолідуватись заради протистояння проти Кремля.

Ця консолідація не лише зміцнює міжнародну підтримку України, але й відіграє важливу роль у стримуванні агресії та підтримці міжнародного порядку та стабільності.

Однак створення міжнародної коаліції зіткнулося з такими перешкодами, як різний рівень прихильності між країнами та побоювання щодо загострення конфлікту і подальшій прямій конфронтації, економічна залежність, розбіжності у геополітичному баченні світу, інформаційна та кіберзагрози, політична невизначеність, усі ці критичні проблеми, змусили політичне керівництво, мудро та виважено формувати підхід між акторами міжнародних відносин. Україні довелося орієнтуватися в складному геополітичному ландшафті, де деякі країни дотримувалися нейтральної позиції або мали економічні зв'язки з росією, що

ускладнювало їхню участь у коаліції. Але завдяки комплексному підходу до вирішення

Країна прагне « створити міцну основу для стабільності та безпеки у Східній Європі в довгостроковій перспективі, виходячи за рамки нинішнього конфлікту. Це вимагає не лише стримування майбутньої агресії, але й пошуку політичних рішень, які враховують норми та звичаї міжнародного права, та за допомогою нових запобіжних механізмів зможуть сконструювати новий дискурс і політику щодо безпеки та вирішення міжнародних спорів» [42].

Підсумовуючи слід зазначити, що поява анти путінської коаліції має важливий вплив та наслідки для геополітики. Вона продемонструвала здатність країни, якій загрожує небезпека, консолідуватись та мобілізувати усі зусилля для заручення міжнародною підтримкою і створила прецедент реагування на агресивні дії.

2.3 «Народна дипломатія» на підтримку України

Народна дипломатія, яку часто називають публічною або громадянською дипломатією, - це форма міжнародної взаємодії, в якій пересічні громадяни, а не офіційні дипломати чи політичні лідери, здійснюють певний вплив на формування відносин та рівень взаємодії між країнами.

Тобто крім системи Міністерства закордонних справ та інших державних інституцій, у реалізації публічної або народної дипломатії безпосередньо приймають участь: громадські організації, співпраця у ЗМІ та соціальні мережі, різноманітні культурні, освітні, наукові інституції які включають в себе або державні або приватні ініціативи, діаспора, індивідуальні актори чи фізичні особи які просувають меседжі які співзвучні із українськими національними інтересами.

Таким чином, публічна дипломатія є невід'ємною частиною зовнішньополітичного інструментарію країни, спрямованого на побудову довгострокових відносин і взаєморозуміння з іноземною громадськістю. Культурні

обміни та взаємодія зі ЗМІ належать до широкого спектру заходів, за допомогою яких можна покращити прихильність до країни.

Публічна дипломатія в основі своїй зосереджена на ефективній комунікації. Отже передбачає обмін інформацією про політику, культуру, цінності та цілі держави з міжнародною аудиторією. Метою є створення позитивного іміджу та розуміння країни, що може сприяти політичним, економічним та культурним відносинам у майбутньому.

Крім того, публічна дипломатія включає в себе пояснення та відстоювання зовнішньополітичних рішень країни перед міжнародною аудиторією. Метою є легітимізація та отримання підтримки такої політики шляхом роз'яснення намірів та усунення будь-яких хибних тлумачень, та протистояння пропаганді та дезінформації яка може зашкодити іміджу країни.

Програми культурного обміну є одним з високоефективних методів публічної дипломатії є ініціативи культурного обміну. Ці програми сприяють міжкультурному спілкуванню, дозволяючи людям з різних країн зануритися в культуру, традиції та спосіб життя один одного. Студентські обміни, мистецькі виставки та гастролі слугують яскравими прикладами та демонстрацією ідентичності та унікальності країни.

Взаємодія з міжнародними засобами масової інформації є ключовим елементом публічної дипломатії, особливо у контексті інформаційної війни, яка посилилася з 2014 року та набула нових масштабів під час повномасштабного вторгнення росії в Україну в 2022 році. Це взаємодія передбачає не просто розповсюдження новин і інформації, але й активне налагодження зв'язків з іноземними журналістами та медіа-організаціями для донесення об'єктивної інформації та української перспективи на глобальні виклики.

Одним з важливих аспектів є активне спілкування з іноземними ЗМІ, що дозволяє Україні ефективно донести своє бачення ситуації та відповісти на дезінформацію та пропаганду. Це включає організацію прес-конференцій, інтерв'ю з урядовими представниками, та надання актуальної інформації про події в країні. Україна організувала медіа тури та програми для іноземних журналістів, щоб

надати їм можливість безпосередньо відвідати місця подій, зустрітися з місцевим населенням та оцінити ситуацію на місці. Це дозволило міжнародним ЗМІ отримати більш глибокий та об'єктивний погляд на конфлікт.

З наростанням ролі інтернету та соціальних медіа, цифрова дипломатія стає ключовим елементом у сфері публічної дипломатії. Використання цифрових платформ для взаємодії з іноземними аудиторіями стало фундаментальним у практиці публічної дипломатії, охоплюючи широкий спектр інструментів, таких як соціальні мережі, веб-сайти, блоги та онлайн-кампанії.

У контексті повномасштабного вторгнення росії в Україну, цифрова дипломатія зіграла важливу роль у розповсюдженні інформації, формуванні громадської думки та мобілізації міжнародної підтримки. Цифрові платформи дозволили урядам, організаціям та звичайним громадянам швидко та ефективно ділитися новинами, аналізами та свідченнями з місця подій, що стало вирішальним у контексті швидкоплинної та часто суперечливої інформаційної війни.

Соціальні мережі, такі як Twitter, Facebook та Instagram, використовувалися як для офіційних заяв від урядів та дипломатичних місій, так і для неформального спілкування з громадянами інших країн. Це дало можливість швидкого реагування на події, роз'яснення позицій та залучення міжнародної спільноти до діалогу. Онлайн-кампанії, що використовували хештеги, відео та інтерактивні платформи, дозволили охопити більш широкі аудиторії і ефективно впливати на громадську думку. Це також включало кампанії зі збору коштів для гуманітарної допомоги Україні та підтримки біженців.

Цифрові медіа також «відіграли роль у документуванні воєнних злочинів та порушень прав людини. Завдяки широкому доступу до мобільних телефонів та інтернету, громадяни могли записувати та поширювати докази таких порушень, що стало важливим джерелом інформації для міжнародних організацій та судових інстанцій» [44].

Таким чином, у контексті військового конфлікту в Україні, цифрова дипломатія стала не тільки інструментом інформування та адвокації, але й засобом

документування воєнних подій та злочинів, що надало їй нове та важливе значення у сучасній публічній дипломатії.

Під час повномасштабного російського вторгнення в Україну гуманітарні ініціативи та волонтерська допомога відіграли ключову роль у сфері публічної дипломатії. Ці ініціативи охоплювали не лише надання негайної допомоги, але й слугували потужним засобом для зміцнення глобальної підтримки та солідарності з Україною. Реагування на гуманітарну кризу в цьому конкретному контексті стало прикладом публічної дипломатії в дії.

До подолання кризи та інформування про нагальні потреби та виклики, з якими стикається Україна, було залучено широкий спектр учасників та заходів.

Відбулася швидка мобілізація міжнародної допомоги з боку урядів та міжнародних організацій у вигляді фінансової підтримки, медикаментів, продовольства та інших життєво важливих товарів. Масштаби та оперативність наданої допомоги свідчать про стурбованість і готовність світу допомогти Україні в цей кризовий час.

Невід'ємною частиною «успішної публічної дипломатії була належна співпраця з неурядовими організаціями (НУО) та міжнародними гуманітарними організаціями. Ці організації відігравали ключову роль у наданні допомоги на місцях, часто працюючи в складних і небезпечних умовах. Співпрацюючи з такими організаціями, уряди можуть гарантувати, що допомога дійде до тих, хто її найбільше потребує, забезпечуючи комплексність і взаємодоповнюваність зусиль. На додаток до надання фізичної допомоги, було докладено зусиль для надання медичної та психологічної підтримки тим, хто постраждав від конфлікту. Для цього створювалися польові шпиталі, направлялися медичні бригади, надавалися послуги з консультування після травм і поранень, реабілітація психічного здоров'я, щоб подолати більш широкий вплив конфлікту на психологічний стан людей» [28].

Вагомою проблемою кризи стали біженці, вторгнення змусило мільйони українців покинути свої домівки. Тому питання біженців та їх підтримки стало критично важливою гуманітарною проблемою. Країни світу відкрили свої кордони та створили програми допомоги біженцям, які надають життєво важливі послуги,

такі як медична допомога, житло та освіта. Ця заява не лише задовольнила нагальні потреби біженців, але й передала потужний сигнал глобальній єдності з Україною.

Зусилля публічної дипломатії включали широкомасштабні кампанії, спрямовані на підвищення обізнаності про гуманітарну кризу в Україні та збільшення активності для допомоги населенню. Уряди, НУО, знаменитості та приватні особи розпочали кампанії зі збору коштів, використовуючи ЗМІ та соціальні мережі, щоб заручитися підтримкою та пожертвами світової аудиторії.

По суті, гуманітарні зусилля та допомога під час російського вторгнення в Україну виконували критично важливу функцію в більш широкому контексті публічної дипломатії. Ініціативи були спрямовані не лише на надання оперативної допомоги, але й на демонстрацію глобальної солідарності та підтримки України, акцентування уваги на гуманітарних наслідках конфлікту, а також на привернення уваги світової спільноти та залучення ресурсів для подолання кризи. Ці зусилля підкреслюють важливість гуманітаризму як життєво важливого аспекту публічної дипломатії, особливо під час конфліктів і криз.

Також слід відзначити вагомий внесок якій зробила українська діаспора. Зусилля діаспори були багатогранними та відіграли важливу роль у здобутті міжнародної підтримки, допомоги та обізнаності про ситуацію в Україні. Роль діаспори можна зрозуміти через кілька ключових видів діяльності.

Це включало в себе лобювання підтримки іноземних урядів, чи то у вигляді військової допомоги, економічних санкцій проти Росії, чи дипломатичної підтримки. Члени діаспори часто зустрічалися з політиками та урядовцями, щоб представити українську перспективу та закликати до дій.

Діаспора також активно долучилася до збору коштів, зібравши мільйони доларів на гуманітарну допомогу, медикаменти і навіть на пряму підтримку українських військових. Вони організовували велику кількість заходів зі збору коштів та онлайн-пожертв, а також обширно співпрацювали з міжнародними організаціями для того, щоб допомога дійшла до тих, хто її потребує.

Також українська діаспора долучилась до інформаційних кампаній, аби протистояти російській пропаганді та донести реальний стан справ до громадськості у країнах свого перебування.

Діаспора також активно долучилась до допомоги вимушеним біженцям, тобто організація притулків, правова допомога та допомога у полегшенні інтеграційних процесів у приймаючих країнах, активна робота громадських центрів, релігійних осередків та організацій, та діаспорні організації, стали осередками цієї важливої роботи з підтримки та допомоги, для українців по всьому світу.

Українська діаспора співпрацює з іншими діаспорними громадами та міжнародними організаціями для розширення підтримки України. Це включає проведення спільних заходів, обмін різними практиками та створення коаліцій для посилення свого голосу та впливу.

Таким чином, українська діаспора відіграла всебічну та впливову роль у підтримці України під час повномасштабного вторгнення. Українська діаспора докладала зусиль від політичної адвокації до гуманітарної допомоги, демонструючи глибоку прихильність до добробуту та суверенітету своєї батьківщини. Вони не лише надали відчутну підтримку Україні, але й відіграли вирішальну роль у формуванні міжнародного сприйняття та реагування на кризу.

РОЗДІЛ 3 ВПЛИВ «ВЕЛИКОЇ ВІЙНИ» НА БЕЗПЕКОВУ СИТУАЦІЮ У СВІТІ

3.1 Гуманітарний чинник російської агресії та її вплив на європейську безпеку

Гуманітарні наслідки та виклики які були вчинені Кремлем, вплинули не тільки на безпеку України, але й мали певну гібридну загрозу для безпеки країн Європейського Союзу, так і для НАТО.

Європейський Союз стикнувся із масштабною проблемою гуманітарного характеру, на яку він змушений був відреагувати та захистити жертв війни. Саме через початок повномасштабного вторгнення, розпочалась нова гуманітарна криза яку розуміємо як криза із біженцями.

В контексті вторгнення в Україну, гуманітарні аспекти та виклики відіграли важливу роль у формуванні реакції та дій від міжнародної спільноти. Російська агресія спричинила безпрецедентний акт насильства стосовно цивільного населення, проводячи активні бойові дії в густо населених містах та селах, обстрілюючи критичну інфраструктуру, мед заклади.

Цими діями «Кремль спровокував масштабну гуманітарну проблему. Цивільне населення у спробах врятуватись, залишало рідні домівки та господарство у спробах покинути місця активних бойових дій, безліч порушень гуманітарного права, та неможливість гарантувати захист цивільного населення України, спричинило до жахливих жертв. На допомогу як ВПО (внутрішньо переміщеним особам) так і біженцям, прийшов Європейський союз та країни які першими стикнулись із масовим напливом на своїх кордонах людей» [60;61].

Ця ситуація вимагала швидкого та ефективного реагування на проблему, надання притулку, їжі, медикаментів та першої медичної допомоги пораненим, захист біженців вимагав швидкої мобілізації ресурсів та активного залучення усіх країн членів ЄС та НАТО і активізацію міжнародних гуманітарних та правозахисних організацій.

Ситуація із «біженцями у перші місяці повномасштабної війни росії проти України, вивела на перший план важливість міжнародної правової бази, яка регулює права біженців і реалізує процеси щодо їх підтримки та забезпечення усім необхідним згідно із міжнародним правом, тут слід врахувати активізацію Конвенції про статус біженців 1951 року і Протокол до неї 1967 року. Довгострокові наслідки кризи для Європи стали вагомими у перші пів року війни. Процес інтеграції мільйонів біженців в європейські суспільства створює значні соціальні та економічні проблеми. Питання інтеграції включають у себе: доступ до освіти, охорони здоров'я, працевлаштування та житла, а також подолання культурних і мовних бар'єрів. Успішна інтеграція має важливе значення для соціальної згуртованості та пом'якшення потенційної напруженості в приймаючих громадах. Водночас прибуття такого масиву біженців має економічні наслідки для приймаючих країн» [62;63].

Незважаючи на короткострокові витрати, пов'язані з наданням гуманітарної допомоги, існують також потенційні довгострокові економічні вигоди. Біженці можуть сприяти збільшенню робочої сили та розвитку економіки, особливо в країнах, які стикаються з демографічними проблемами або нестачею робочої сили. Криза змусила європейські країни переоцінити свою політику у сфері надання притулку та безпеки кордонів. Очевидно, що для управління майбутніми потоками біженців і забезпечення безпеки кордонів необхідна скоординована європейська відповідь.

Це вимагає посилення «спроможності органів прикордонного контролю, підвищення ефективності процесів надання притулку та забезпечення відповідності цих заходів міжнародним правовим стандартам. Також актуалізується питання важливості щодо залучення до міжнародної співпраці не лише європейських країн а й інших глобальних акторів та міжнародних урядових і неурядових організацій у створенні нової концепції єдиного підходу до подібних кризових ситуацій у світі» [64].

Одним із важливих аспектів на якому загострилась увага Європейського союзу, стала безпосередньо система безпеки.

Вторгнення Росії в Україну у 2022 році мало значний і далекосяжний вплив на безпеку Європи, що призвело до фундаментальних змін та трансформацій в оборонних стратегіях ЄС і НАТО.

Після закінчення «холодної війни політика безпеки і оборони відійшла на другий план в європейській політиці, оскільки Європа отримувала мирні дивіденди. Однак вторгнення Росії змінило цю тенденцію, повернувши безпеку і оборону на центральне місце. Відродження міждержавної війни в Європі призвело до посилення акценту на стримуванні і територіальній обороні, в результаті чого значення НАТО в європейському ландшафті безпеки знову стало важливим» [43].

Вторгнення Росії в Україну спонукало НАТО переглянути свої основні завдання і розробити нову Стратегічну концепцію, яка більше відповідає сучасному середовищу загроз. Члени НАТО прийняли новий підхід до стримування і домовилися протистояти ризикам для безпеки, які несе Китай, втручання з боку зловмисників, гібридна війна, посилення технополлярної конкуренції, китайсько-російське партнерство "без обмежень", а також транснаціональні загрози, такі як тероризм і зміна клімату. НАТО прагне не лише заспокоїти членів Альянсу на Сході, вразливих до російської агресії, особливо Польщу і країни Балтії, а й прийняти сучасне розуміння звичайних загроз на полях битв і гібридних і транснаціональних загроз у просторі бойових дій.

У «Стратегічній концепції до 2022 року зазначено, що Російська Федерація становить найбільш значну і пряму загрозу безпеці членів Альянсу. Як наслідок, НАТО збільшила кількість військ, розгорнутих у Східній Європі, до 40 000, що є десятикратним збільшенням за один рік. НАТО збільшила кількість союзницьких військ у Польщі приблизно з 1000 до 10 500 і планує створити нові бойові групи в Болгарії, Угорщині, Румунії і Словаччині. Крім того, НАТО має намір збільшити чисельність своїх сил високої готовності до 300 000 військовослужбовців і зобов'язується створити надійні подальші сили на підтримку передових сил, розгорнутих на східному фланзі Альянсу. Ці дії є відповіддю на збільшення оборонних і військових інвестицій країн-членів НАТО» [45,46].

На саміті НАТО в Брюсселі 24 березня 2022 року глави держав і урядів країн Альянсу домовились про створення чотирьох додаткових багатонаціональних бойових груп в Болгарії, Угорщині, Румунії і Словаччині. Альянс розширив свою передову присутність на східному фланзі НАТО[47], створивши чотири додаткові бойові групи і посиливши вже існуючі чотири бойові групи на північному сході. Це фактично подвоїло кількість військ на місцях, від Балтійського моря на півночі до Чорного моря на півдні.

На саміті НАТО в Мадриді 2022 року члени Альянсу «домовились про збільшення багатонаціональних бойових груп з батальйонної до бригадної чисельності, де і коли це буде потрібно. Крім того, члени Альянсу домовились про нову модель збройних сил НАТО, яка передбачатиме більшу кількість військ у стані високої готовності і подальші заходи з посилення здатності НАТО посилювати членів Альянсу на сході» [48].

На Вільнюському саміті 2023 року члени Альянсу ухвалили нове покоління регіональних оборонних планів. Ці плани значно поліпшать узгодженість колективного оборонного планування НАТО з національним плануванням збройних сил, сил і засобів, сил і засобів, а також командування і управління членів Альянсу.

НАТО прагне розширити «сферу колективної безпеки, щоб протистояти транснаціональним викликам, таким як зміна клімату, міграція і тероризм, використовуючи при цьому передові технології. Для стримування і реагування на дії зловмисників, які діють у сірій зоні, НАТО дедалі більше бере на себе зобов'язання проводити ефективні контргібридні операції. НАТО буде ретельно відстежувати і виявляти заходи гібридної війни, які підпадають під дію Статті 5, і пропорційно реагувати на загрози, які розмивають дипломатичну, інформаційну, військову, економічну і правову сфери. Саботаж трубопроводів Північний потік 1 і 2 підкреслює необхідність для НАТО захищати об'єкти критичної інфраструктури, в тому числі підводні інтернет-кабелі, як фізично, так і в кіберпросторі» [52].

З огляду на «динамічно мінливе середовище безпеки в євроатлантичному регіоні, де не передбачувано виникають нові загрози та виклики, НАТО вживає

заходів для своєї адаптації та планування. Альянс наголошує, що його присутність у регіоні буде належною та достатньою, аби відповідати поточним безпековим потребам. Це означає, що НАТО продовжуватиме підтримувати свою оборонну позицію та посилювати фланги, ці дії є пропорційними та відповідають міжнародним обов'язкам перед країнами членами» [49,50].

Альянс також наголошує на важливості забезпечення надійності, узгодженості та стійкості своєї стратегії в обличчі змінних умов. Це включає в себе підтримку постійного діалогу і прозорості у своїх діях, які є фундаментальними принципами НАТО з моменту його заснування.

Додатково, в контексті нещодавнього розвитку подій, зокрема з огляду на російську агресію в Україні у 2022 році, ці принципи набувають особливої актуальності. НАТО продемонструвало свою здатність швидко реагувати на нові загрози, адаптуючи свої стратегії та концепції оборони для відповіді на нові безпекові виклики. Це включає збільшення військової присутності в Східній Європі, підвищення готовності до швидкого реагування, а також акцент на кібербезпеці та протидії гібридним загрозам.

Після того, як було досягнуто домовленості, щоб пом'якшити заперечення Туреччини, НАТО схвалила заявки на членство від Фінляндії і Швеції. Обидві країни принесуть до НАТО значні ресурси і сили і засоби. Фінляндія вже виконує критерій 2%, а Швеція, як очікується, досягне цього показника до 2028 року. З 2023 до 2026 року Фінляндія збільшить витрати на військові операції і закупівлі з 431 до 833 мільйонів доларів, а Швеція планує збільшити оборонні інвестиції на 40% до 2025 року. Обидві країни також мають процвітаючу оборонну промисловість. Фінська оборонно-технологічна фірма Patria та інші компанії виробляють бронетехніку, супутники, телекомунікаційне обладнання, кораблі та технології кіберзахисту. Фінляндія придбала винищувачі F-35, ракети, системи запуску ракет, танки і кораблі. Швеція створила оборонні компанії, такі як Saab AB і BAE Systems AB, які виробляють передові системи протиповітряної оборони, літаки, телекомунікації і кораблі. Вона також є 13-м найбільшим у світі експортером озброєнь. Членство Фінляндії і Швеції в НАТО розширить доступ до оборонної

промисловості країн Альянсу, посилить оборонну співпрацю і розвине вже існуючі програми, такі як Ініціатива оперативної сумісності партнерства.

Членство «Фінляндії і Швеції в НАТО змінило б геополітичний баланс, збільшивши можливості НАТО з проектування сили в регіонах Балтійського моря і Північного Льодовитого океану і розширивши оборонний периметр Альянсу проти Росії. Швеція вже збільшує свої оборонні активи на острові Готланд. НАТО також вимагатиме від Фінляндії і Швеції захищати північний морський прохід і стежити за російською мілітаризацією Арктики, оскільки кліматичні зміни і танення льоду роблять цей регіон більш доступним для комерційного судноплавства» [55,56,57].

У аспекті «боротьби проти інформаційної війни і гібридних загроз у кіберпросторі, НАТО схвалила виділення 1 мільярда євро інвестицій на розвиток передових технологій через новостворений Інноваційний фонд. Фонд має на меті прискорити військове і цивільне застосування штучного інтелекту, квантових обчислень, біотехнологій, відновлюваних джерел енергії і космічних технологій. Його мета полягає в тому, щоб допомогти країнам-членам посилити стійкість проти зловмисників, які діють у сірій зоні, і сприяти розбудові потенціалу через мережу випробувальних полігонів і центрів передового досвіду. Фонд підтримуватиме Прискорювач оборонних інновацій НАТО в Північній Атлантиці (DIANA), який випробовує застосування технологій подвійного призначення» [53,54]. Це допоможе Центру передового досвіду НАТО зі стратегічних комунікацій розробити нові способи протидії дезінформації і операціям зловмисного впливу, а Центру передового досвіду зі співробітництва в галузі кібербезпеки - краще стримувати кібератаки.

Альянс адаптуватиметься і плануватиме відповідно, зберігаючи свою передову присутність стільки, скільки цього вимагатиме безпекова ситуація.

Зусилля, спрямовані на «стримування і територіальну оборону в контексті ЄС, повинні тісно координуватися з НАТО. Це вимагатиме радикальної реконцептуалізації відносин між ЄС і НАТО. Наразі відносини між ЄС і НАТО будуються переважно навколо врегулювання зовнішніх криз, незважаючи на нещодавню декларацію ЄС і НАТО, яка містить посилення на співпрацю в таких

сферах, як кіберпростір, космос, стійкість і військова мобільність. Як зазначалося раніше, очікується, що НАТО очолить будь-які оперативні ініціативи, спрямовані на посилення стримування. Це передбачає визначення необхідних оперативних концепцій, сил і засобів і наборів навичок, необхідних для стримування. Європейський союз може зробити значний внесок в забезпечення сил і засобів стримування шляхом надання фінансування і придбання необхідних технологій, сил і засобів і наборів навичок» [51,52]. Для цього необхідний більш тісний зв'язок між процесом оборонного планування НАТО і ініціативами ЄС щодо технологічних інновацій, розвитку сил і засобів і закупівель озброєнь.

Імплементация і можливий перегляд «Стратегічного компаса ЄС, документа, що визначає стратегічні пріоритети Європейського союзу в галузі безпеки і оборони, повинні надавати пріоритет стримуванню і територіальній обороні. Міркування, пов'язані зі стримуванням, мають лягти в основу роботи щонайменше в трьох з чотирьох кошиків компасу: розвиток сил і засобів, партнерства і стійкість. Хоча Європейський союз не повинен відмовлятися від четвертого кошика (зовнішнє врегулювання криз) або зусиль з розбудови потенціалу за межами Європи, політичне і військове середовище для таких зусиль стане менш сприятливим. Для Європейського Союзу вкрай важливо визнати, що операції з врегулювання криз низької інтенсивності за межами Європи повинні мати другорядне значення порівняно зі стримуванням і колективною обороною. Це особливо важливо в той час, коли європейська архітектура безпеки знаходиться під загрозою» [58].

Також слід зазначити зусилля у аспекті глобального партнерства та посилення зв'язків та співпраці між акторами за межами Європи, такими як США, Велика Британія, аби консолідуватись та сформувати потужну коаліцію у відповідь на російське вторгнення та посилення конфронтації.

В контексті війни в Україні, Європейський Союз відчув потребу переглянути свою стратегію у сфері енергетичної безпеки. Це обумовлено усвідомленням ризиків, пов'язаних із залежністю від російських енергоресурсів, зокрема газу та нафти, які є значним джерелом доходів для Російської Федерації. Така залежність

не лише створює вразливість для ЄС у випадку подальшого загострення конфлікту, але й ускладнює ефективність санкцій, спрямованих проти російської економіки.

Відповідь ЄС полягає у «посиленні зусиль щодо диверсифікації енергетичних джерел, розвитку альтернативних шляхів постачання та підвищення енергетичної незалежності. Саме тому Європейський Союз визначив своїм пріоритетом підвищення енергоефективності та прискорення переходу на відновлювані джерела енергії. Для цього ЄС вживає таких заходів, як заповнення газових сховищ до зими, вивчення альтернативних джерел палива, таких як ядерна енергія та вугілля, а також інвестиції у відновлювані джерела енергії, такі як сонячна та вітрова енергія. План Європейської Комісії REPower зосереджений на цих цілях і має на меті суттєво зменшити залежність ЄС від російського газу» [59].

Також ЄС «накопичує запаси природного газу як запобіжний захід на випадок перебоїв у постачанні, що є частиною ширшої стратегії підвищення енергетичної стійкості» [65].

Це включає пошук нових постачальників природного газу, розвиток відновлюваних джерел енергії та інвестиції у власні енергетичні ресурси. Такий курс не лише зменшує економічний тиск, який Росія може чинити через енергетичний сектор, але й сприяє загальній цілі ЄС щодо переходу на більш сталий і екологічний енергетичний баланс.

Наприклад, ЄС і США досягли «угоди про збільшення поставок газу на 15 мільярдів кубометрів у 2022 році і на 50 мільярдів кубометрів щороку до 2030 року. Азербайджан також погодився збільшити постачання газу до ЄС у 2022 році і пообіцяв подвоїти експорт до 2027 року. Норвегія залишається важливим і надійним постачальником газу для ЄС» [66;67;68]

Підсумовуючи слід зазначити, що ЄС перебуває в етапі трансформації своєї системи енергетичної безпеки. В основному зміни стосуються відходу від постачання енергоносіїв зі РФ, ставиться акцент на енергоефективності та диверсифікації. В майбутньому ці рішення повинні посилювати енергетичну безпеку ЄС, та мають важливе значення для довгострокової кліматичної стратегії ЄС. З 2014

року ми чітко наскільки тісний зв'язок між енергетичною політикою та геополітичною стабільністю на міжнародній арені.

Підсумовуючи, прямою відповіддю чи реакцією на російське вторгнення в Україну система європейської безпеки переживає фазу трансформації у зв'язку із новими викликами для безпекової системи. Цей етап характеризується збільшенням витрат на оборону, посиленням військової готовності, стратегічними перегрупуваннями і відновленням уваги до механізмів колективної оборони. Трансформація відображає значні зміни в ландшафті європейської безпеки, який все більше відповідає геополітичним реаліям, що змінюються, і новим загрозам 21-го століття.

3.2 Зусилля демократичних країн з організації допомоги Україні у відбитті агресії росії. Рамштайн

Після перших інтенсивних і кривавих місяців війни в Україні увага світової спільноти була прикута до подій, що розгорталися на полі бою. У цей період значно зросла допомога біженцям, що спричинило появу волонтерського руху для допомоги цивільному населенню. Крім того, були організовані акції зі збору коштів та допомоги українським військовим. Ці дії демонструють солідарність світу з Україною, відображаючи колективні зусилля з надання гуманітарної допомоги та підтримки стійкості українського народу перед обличчям конфлікту.

Однак слід зазначити про вагомий внесок із боку США, якій дав можливість вистояти важливі та найбільш важкі перші місяці війни.

На початку війни Україна змогла виграти битву за Київ «завдяки наданим США протитанковим та протиповітряним системам, таким як 8000 Javelin та 1600 Stinger. Надіслана артилерія та боєприпаси, в тому числі 160 гаубиць та 38 високомобільних артилерійських ракетних систем, покращили здатність України захищати свою територію на Донбасі та розпочати успішні контрнаступи в Харкові та Херсоні. В результаті було відвойовано сотні кілометрів території, звільнено міста і села, які зазнали неймовірної жорстокості з боку Росії. Системи

протиповітряної оборони і засоби боротьби з безпілотниками, які США надали, допоможуть Україні захистити своє населення і інфраструктуру від постійних російських атак. Бронетехніка, яку передали, а це 109 бойових машин піхоти «Бредлі» і танків, підготує Україну до майбутніх контрнаступів і дозволить їй адаптуватися до мінливих умов на місцях, а також захиститися від майбутніх російських нападів» [69;70;71].

Виконуючи провідну роль у міжнародних фінансових інституціях, Сполучені Штати також тісно співпрацюють з Міжнародним валютним фондом, Групою Світового банку та Європейським банком реконструкції та розвитку з метою підтримки України. Це включає зміцнення енергетичної та продовольчої безпеки, а також надання підтримки вразливим верствам населення та внутрішньо переміщеним особам по всій країні. Разом з G7, США ініціювали створення Міжвідомчої донорської координаційної платформи для України. Її метою є покращення координації нашої економічної підтримки для задоволення нагальних фінансових потреб України, а також майбутніх зусиль з економічного відновлення та реконструкції.

У ширшому контексті допомоги Європейський Союз є найбільшим донором, надавши понад 90 мільярдів доларів через різні механізми, включаючи кредити, гранти і військову допомогу. Пакет допомоги включає \$5,9 млрд військової допомоги, \$2,2 млрд гуманітарної допомоги та значні \$81,4 млрд фінансової допомоги. Європейський Союз надає більшу частину фінансової підтримки у вигляді кредитів і грантів, на відміну від військового підходу Сполучених Штатів.

Серед інших «помітних донорів – Велика Британія, Норвегія, Японія, Канада, Польща, Нідерланди і Данія. Ці країни надали військову, гуманітарну та фінансову допомогу, з різним ступенем акценту на кожній з цих категорій. Наприклад, Велика Британія надала близько 14,6 мільярдів доларів, а Норвегія - близько 7,9 мільярдів доларів допомоги» [72;73;74;75].

Важливо зазначити, що характер і тип допомоги суттєво відрізняється між цими країнами. Деякі з них більше зосереджуються на прямій військовій підтримці, інші - на гуманітарній або фінансовій допомозі. Надана допомога має важливе

значення для підтримки оборонних зусиль України, подолання гуманітарної кризи та стабілізації економіки країни в умовах триваючого конфлікту.

Для більш деталізованого розуміння фінансової, гуманітарної та військової допомоги слід розглянути рисунок 3.1 [76;77]

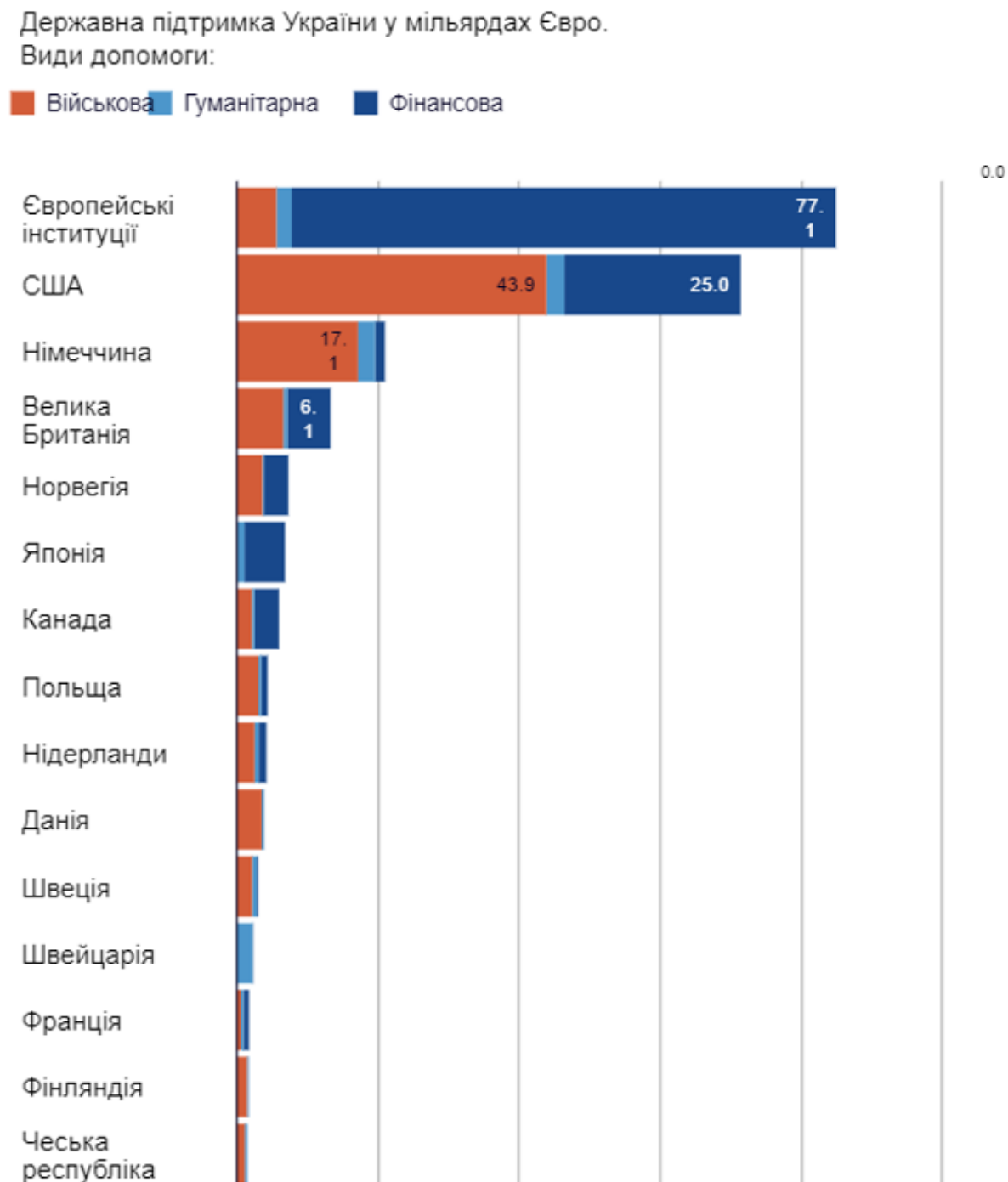

Рисунок 3.1 – Державна підтримка України у мільярдах Євро

Створення нової коаліції під егідою США.

Українська оборонна контактна група, також відома як Рамштайнський формат, була створена під егідою Сполучених Штатів і об'єднує понад 50 країн світу. Її головною метою є надання колективної підтримки для задоволення оборонних потреб України у відповідь на повномасштабне вторгнення Росії.

Група провела своє інавгураційне засідання на авіабазі Рамштайн у Німеччині у квітні 2022 року. Сполучені Штати організували важливу міжнародну конференцію, спрямовану на координацію глобальної військової підтримки України. Під час конференції різні країни, включаючи Німеччину та Канаду, оголосили про нові поставки важкого озброєння в Україну.

Зустріч була «організована за центральної ролі міністра оборони США Ллойда Остіна. Під час свого візиту до Києва напередодні зустрічі він наголосив на нагальності ситуації та спільному прагненні країн-учасниць задовольнити найближчі потреби України у сфері безпеки. Заяви Остіна підкреслили намір конференції допомогти Україні захиститися від російського вторгнення і зміцнити її обороноздатність перед майбутніми викликами» [78;79;80]

Одним із важливих результатів зустрічей у Рамштайнському форматі стало створення нової коаліції з наземної протиповітряної оборони на чолі з Німеччиною та Францією. Ця коаліція стала частиною ширшого пакету допомоги, узгодженого для України, який включав різні форми військової допомоги, такі як системи ППО та про IRIS-T з керованими ракетами, протитанкові міни, система Patriot та артилерійські боєприпаси.

Зустрічі у форматі Рамштайн зосередилися на кількох аспектах підтримки України. Серед них - посилення спроможностей українських збройних сил, систематизація технічного обслуговування та ремонту іноземного обладнання, що постачається в Україну, а також підвищення прозорості в оформленні та використанні міжнародної військової допомоги.

Інші країни також взяли на себе зобов'язання підтримати Україну, наприклад, Нідерланди готують 2 мільярди євро на військову допомогу, а Естонія очолила ІТ-коаліцію на підтримку оборонних зусиль України. Крім того, Великобританія і Норвегія обговорили посилення безпеки в Чорному морі в рамках морської коаліції.

Рамштайнський формат є важливим міжнародним зусиллям на підтримку України в її захисті від російської агресії. Він зосереджений на наданні необхідної військової допомоги та координації зусиль між великою групою міжнародних партнерів.

Після вторгнення Росії в лютому 2022 року Україна стала беззаперечним лідером за обсягами зовнішньої допомоги, наданої Сполученими Штатами. Це вперше, коли європейська країна посіла перше місце відтоді, як адміністрація Гаррі С. Трумена спрямувала величезні суми на відбудову континенту в рамках Плану Маршалла після Другої світової війни.

Адміністрація» Джо Байдена та Конгрес США спрямували понад 75 мільярдів доларів на допомогу Україні, яка включає гуманітарну, фінансову та військову підтримку, згідно з даними німецького дослідницького інституту Інституту світової економіки в Кілі (Kiel Institute for the World Economy)» [76]. (Ця цифра не включає всі витрати США, пов'язані з війною, такі як допомога союзникам). Історичні суми «допомагають широкому колу українських людей та інституцій, включно з біженцями, правоохоронними органами та незалежними радіостанціями, хоча більша частина допомоги була пов'язана з військовими пакетами допомоги» [81;82;83] Десятки інших країн, включно з більшістю членів Організації Північноатлантичного договору (НАТО) та Європейського Союзу (ЄС), також надають Україні об'ємні та значимі пакети допомоги.

Однак наприкінці 2023 року потік західної допомоги Україні виглядав непевним, оскільки нові заходи з фінансування потрапили в політичні пастки як у Сполучених Штатах, так і в Європейському Союзі. У першому випадку близько 60 мільярдів доларів для України виявилися прив'язаними до суперечливих дебатів щодо безпеки кордонів та Ізраїлю.[84] Водночас у ЄС лідери сперечаються про п'ятдесятимільярдний пакет допомоги для України, а також про потенційний вступ країни до блоку, причому основну опозицію формує Угорщина.

Однак для кращого розуміння тенденцій розвитку допомоги як у військовому так і у економічному секторі, слід розглянути таблицю всіх витрат, та їх розподіл по окремим секторам.

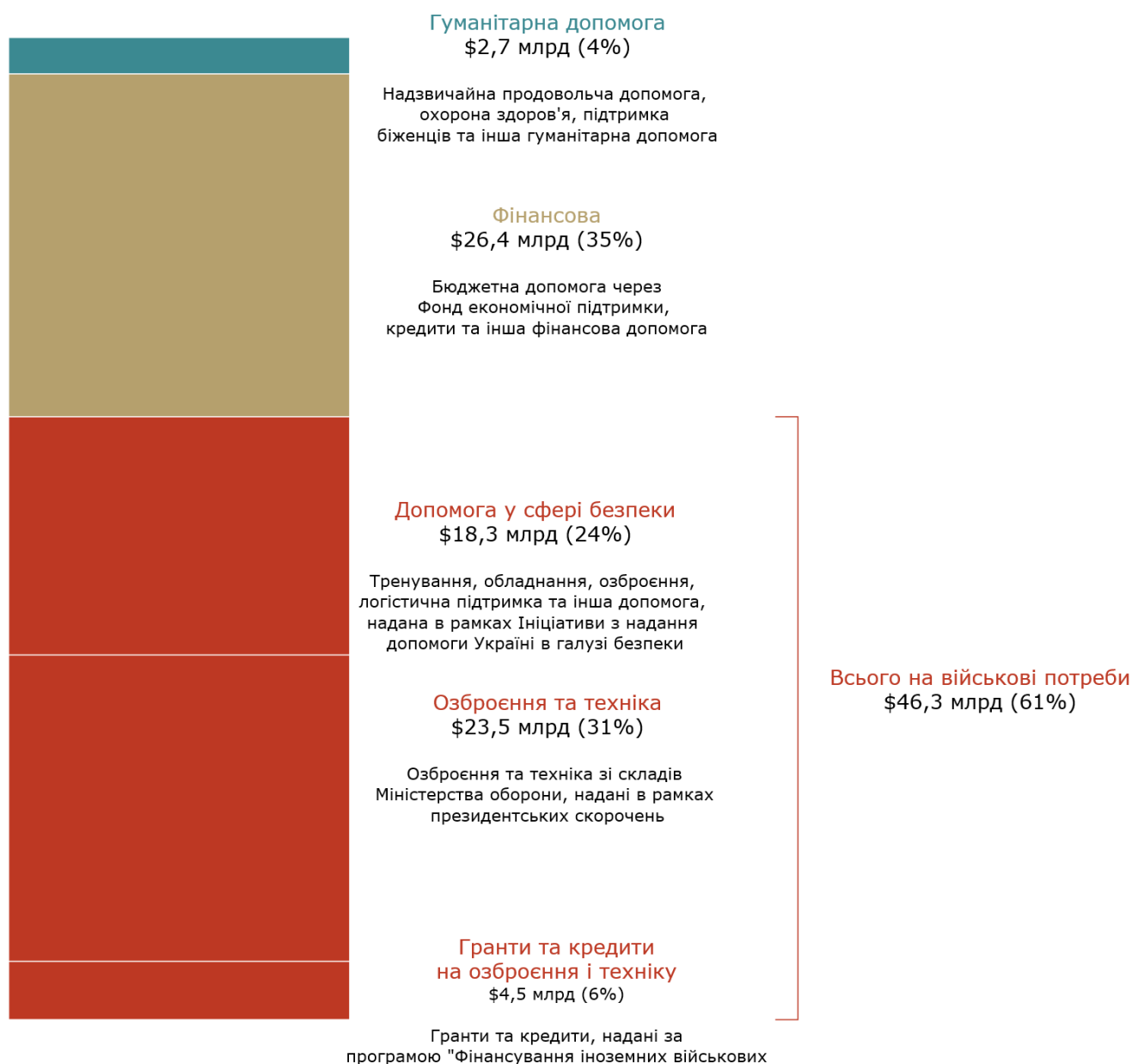

Рисунок 3.2 Фінансова, військова та гуманітарна допомога від США у млрд\$

Примітка: «Основним джерелом допомоги Україні були законопроекти про асигнування. Ця діаграма охоплює лише допомогу Україні і не включає всі витрати США, пов'язані з війною» [76].

Двостороння допомога Україні у період з 24 січня 2022 року по 31 жовтня 2023 року.

Значна частина допомоги була спрямована на надання систем озброєння, навчання та розвідданих українському командуванню з метою захисту від Росії, яка володіє однією з найпотужніших армій у світі. На думку багатьох західних аналітиків, військова допомога, надана Сполученими Штатами та іншими союзниками, відіграла вирішальну роль в обороні України і контрнаступі проти Росії. Лідери США і союзників розглядають вторгнення Росії як незаконний і агресивний акт на кордоні НАТО. У разі успіху воно підкорило б мільйони українців, заохотило б реваншистські цілі російського президента Володимира Путіна і потенційно спровокувало б аналогічну агресію з боку інших конкуруючих держав, зокрема Китаю.

Союзники по НАТО з обережністю ставляться до безпосередньої участі у бойових діях, оскільки це значно підвищило б ризик ядерної війни.[88] Тим не менш, оскільки бойові дії тривають, деякі уряди країн-донорів подолали своє небажання надавати Україні більш сучасне озброєння, в тому числі бойові танки та сучасні винищувачі. Влітку 2023 року Сполучені Штати погодилися дозволити своїм європейським союзникам навчати українських пілотів керувати американськими винищувачами F-16.

Адміністрація Байдена «надала або погодилася надати Україні довгий перелік оборонних засобів, включаючи бойові танки "Абрамс", зенітні ракети, кораблі берегової оборони, а також сучасні системи спостереження та радіолокації. У липні 2023 року адміністрація Байдена погодилася поставити Україні касетні боеприпаси, які заборонені більшістю країн через ризик, який їхні нерозірвані компоненти можуть становити для цивільного населення через багато років після їхнього використання» [87].

	<p>Піхотне озброєння та техніка 10 000 протитанкових систем Javelin 90 000 інших протитанкових систем і боеприпасів 2000 зенітних комплексів Stinger 8000 ракет TOW 35 тис. гранатометів і стрілецької зброї з боеприпасами 100 000 комплектів бронешитетів і шоломів Прилади нічного бачення, системи спостереження, тепловізійні системи, оптика, лазерні далекоміри С-4 та інші вибухові речовини Обладнання для знешкодження вибухонебезпечних предметів Міни M18A1 Claymore Протитанкові міни Обладнання для розмінування Обладнання визначення перешкод Медичне обладнання Польове обладнання, холодне обладнання, генератори, запчастини Засоби хімічного, біологічного, радіологічного та ядерного захисту 18 броньованих мостових систем Ракетні установки та боеприпаси Боеприпаси калібру 25 мм Можливість протидії ППО</p>		<p>1 батарея ППО «Patriot» та боеприпаси 12 систем NASAMS Системи протиповітряної оборони Avenger Системи протиповітряної оборони та боеприпаси HAWK Ракетні системи з лазерним наведенням Ракети AIM-7 Ракети AIM-9M Зенітні гармати та боеприпаси Обладнання для інтеграції та підтримки систем України та для захисту критичної інфраструктури Системи та боеприпаси проти безпілотників VAMPIRE Вантажівки із озброєнням проти дронів і боеприпаси Протидронні ракетні системи з лазерним наведенням Інше антидронове обладнання</p>
	<p>Артилерія 198 Гаубиці 155мм та боеприпаси до них 72 гаубиці 105мм та боеприпаси 47 мінометів 120мм 10 мінометів 82мм 112 мінометів 81 мм 58 мінометів 60мм 39 систем РЗСВ HIMARS 60тис. боеприпасів 122 мм до РЗСВ БМ Град</p>		<p>Ракети різних класів 6 тис. авіаційних ракет Zuni(можуть функціонувати як ппо) 20 тис. авіаційних ракет Hydra-70 Високошвидкісні проти радарні ракети HARM</p>
	<p>Танки та бронетранспортери 186 БМП "Bradley" 31 танків "Abrams" 45 танків Т-72В (через Чехію) 189 Бронетранспортерів Stryker 300 Бронетранспортерів M113 250 Бронетранспортерів M117 300 Броньованих медико-санітарних авто 500 MRAP 125мм, 120мм та 105 мм танкові боеприпаси</p>		<p>Бойова Авіація 20 Вертольотів MI-17</p>
	<p>Наземні машини підтримки 2 000 Хамерів 931 тактичний автомобіль 200 легких тактичних автомобілів 80 вантажівок 124 причепа 10 командно-штабних автомобілів 30 авто для перевезення боеприпасів 8 засобів логістичної підтримки 239 паливозаправників та 105 паливних причепів</p>		<p>Бойові та розвідувальні дрони Switchblade дрони Phoenix Ghost дрони ALTIUS-600 розвідувальні дрони</p>
			<p>БПЛА ScanEagle дрони Puma дрони JUMP 20 дрони CyberLux K8 дрони Black Hornet дрони</p>
			<p>Берегова оборона 2 комплекси проти корабельної оборони Harpoon 62 берегових та річкових патрульних катерів Обладнання для берегової оборони портів</p>
			<p>Радари та зв'язок 4 супутникові антени зв'язку Радіолокаційні засоби проти дронів 21 радар повітряної розвідки 70 радарів для контр-батареїної боротьби 20 багаточільових радарів Засоби для радіоелектронної боротьби 4 SATCOM антени та термінали до них</p>
			<p>Супутникові послуги Комерційні послуги супутникових знімків</p>

Рисунок 3.3 Військова допомога США.

На рисунку 3.3 відображено, перелік та приблизна кількість, засобів, ануніції та техніки, яку Сполучені Штати Америки, передали від 20 січня 2020 року по 6 грудня 2023 року. [82] [70]

Разом члени «Рамштайнівської коаліції» виділили «50 мільярдів доларів на безпекову допомогу, включаючи майже 700 танків, тисячі інших броньованих машин, понад 1000 артилерійських систем, понад два мільйони артилерійських боєприпасів, понад 50 новітніх систем залпового вогню, а також протикорабельні і протиповітряні системи оборони. Коаліція надала Україні різноманітну військову техніку, що значно підвищило її обороноздатність проти російських військових дій. Сюди входить сучасне озброєння, системи протиповітряної оборони, артилерія, бронетехніка та технології спостереження. Надання військової техніки є важливим аспектом посилення обороноздатності за рахунок різноманітної військової підтримки та стратегічне стримування від імперських та реваншистських ідей із боку Кремля. Різноманітність обладнання, що постачається, відображає стратегічний підхід до вирішення багатогранних викликів сучасної війни, забезпечуючи Україні можливість ефективно реагувати на різні типи загроз. Здатність України створити широку міжнародну коаліцію є свідченням ефективної дипломатії воєнного часу. Артикулюючи глобальні наслідки конфлікту та узгоджуючи інтереси різних країн зі своїми оборонними потребами, Україна успішно заручилася широкою міжнародною підтримкою» [69;85;86]

Дипломатичний успіх України ґрунтується на чіткому донесенні інформації про ставки конфлікту не лише для України, але й для широкої міжнародної спільноти. Україна апелювала до спільних цінностей та інтересів безпеки своїх партнерів.

Рамштайнівська коаліція створює важливий прецедент для міжнародних механізмів реагування на конфлікти з глобальними наслідками, що в майбутньому матиме вплив на сучасну систему безпеку.

Формат є значним кроком вперед у міжнародній безпековій співпраці та оборонній стратегії як коаліції. Отже, Рамштайнівський формат - це багатогранний підхід до міжнародної безпеки і оборони. Він поєднує військову підтримку,

стратегічну стійкість, ефективну дипломатію та прецедентну модель для майбутньої міжнародної співпраці. Ця коаліція відіграє ключову роль у нинішньому конфлікті в Україні і пропонує розуміння та рамки для вирішення глобальних безпекових викликів у все більш взаємопов'язаному світі.

3.3 Перспективи формування нової системи безпеки

Війна в Україні змінила геополітичний ландшафт Східної Європи та спричинило переоцінку системи міжнародної безпеки. Рівень зовнішньої допомоги, спрямованої на Україну, зокрема з боку США та країн-членів НАТО, є безпрецедентним і свідчить про зміну динаміки глобальної безпеки.

Війна створила та виявила кілька наслідків для майбутнього міжнародної системи безпеки. Характер конфлікту і реакція Заходу підкреслюють актуальність альянсу НАТО у світі після закінчення холодної війни. Колективна відповідь НАТО, уникаючи прямої конфронтації з Росією, продемонструвала оновлену прихильність до колективної оборони, особливо перед обличчям територіальної агресії.

Конфлікт викрив неадекватність існуючих механізмів міжнародної безпеки, особливо у врегулюванні конфліктів за участю великих світових держав, таких як росія. Рада Безпеки Організації Об'єднаних Націй виявилася значною мірою неефективною в управлінні кризою, головним чином через право вето Росії. Статут ґрунтується на принципах державного суверенітету, територіальної цілісності та заборони застосування сили в міжнародних відносинах, за винятком випадків самооборони або з дозволу Ради Безпеки ООН. Конфлікт ініціював дебати щодо ефективності та актуальності цих принципів у запобіганні агресії великої держави проти меншого сусіда.

Цей глухий кут призвів до дискусій про необхідність реформування інститутів глобального управління, включаючи реструктуризацію міжнародних інституцій або створення нових механізмів вирішення конфліктів та міжнародної співпраці.

Крім того, конфлікт прискорив дискусії про стратегічну автономію Європи. Європейський Союз «розглядає можливість надання Україні значного пакету допомоги, а також ведуться дебати щодо потенційного вступу України до блоку. Ці дискусії відображають зростаюче прагнення Європи до більшої самостійності в питаннях оборони. Це може призвести до посилення ролі ЄС у забезпеченні глобальної безпеки, можливо, разом з НАТО або самостійно. Конфлікт в Україні спричинив широку дискусію про майбутнє війни та міжнародної безпеки. У цьому конфлікті переважає використання передових технологій, кібервійни та інформаційних операцій. Використання звичайних військових засобів поряд з кібер-можливостями, безпілотниками і високоточними боеприпасами ілюструє нову еру гібридної війни. Також активно наголошується занепокоєння щодо ядерної доктрини, зокрема, риторики навколо застосування ядерної зброї. Війна має наслідки для існуючих угод про контроль над озброєннями та ширшого міжнародного режиму, спрямованого на запобігання розповсюдженню та використанню ядерної зброї» [52;58].

Ця тенденція вказує на те, що майбутні системи безпеки повинні бути адаптивними і всеосяжними, охоплюючи не лише традиційні військові можливості, але й технологічну, кібернетичну та інформаційну сфери.

У більш широкому контексті, відповідь на конфлікт між Росією і Україною може змінити динаміку глобальної сили. Значна військова підтримка, надана Україні Заходом, може стримати майбутні акти агресії з боку інших світових держав, створивши прецедент міжнародної реакції на територіальні вторгнення. Однак з іншого боку залучення Заходу до таких ситуацій може призвести до ескалації напруженості, особливо у відносинах з такими країнами, як Китай, які можуть сприйняти це як план потенційного втручання у свої власні регіональні суперечки. Реакція глобальних держав, таких як Китай, на втручання Заходу в російсько-український конфлікт є критично важливим фактором у формуванні майбутнього ландшафту міжнародної безпеки. Важливо враховувати прецедент, створений західним втручанням, особливо з точки зору військової підтримки країни, яка чинить опір агресії більшої держави. Такі країни, як Китай, які мають

власні регіональні суперечки і проблеми з суверенітетом, можуть розглядати це як застережливий шаблон.

Підтримка Заходом України може змусити Китай та інші країни переглянути свою оборонну та зовнішню політику.[89;90] Китай може розглядати цю підтримку як сигнал того, як Захід реагуватиме на потенційні конфлікти в таких регіонах, як Південно-Китайське море або Тайвань. Це може призвести до стратегічної переорієнтації, коли ці країни посилять свій військовий потенціал, змінять свої дипломатичні стратегії або створять нові альянси для протидії західному впливу.

Ситуація, що склалася, свідчить про формування багатопольярного світового порядку, в якому кілька потужних держав або блоків мають значний вплив. У такому середовищі дії однієї великої держави можуть мати хвильовий ефект, впливаючи на стратегічні розрахунки інших. Це може призвести до більш фрагментованої та конкурентної глобальної системи, що потенційно знизить ефективність існуючих багатосторонніх інституцій та угод.

Війна і реакція Заходу підняли питання про майбутнє міжнародного права і норм. «Принципи суверенітету і територіальної цілісності, що лежать в основі Статуту Організації Об'єднаних Націй, опинилися під загрозою. Те, як міжнародне співтовариство керуватиметься цими принципами після російсько-українського конфлікту, може створити важливі прецеденти для майбутніх міжнародних відносин і врегулювання конфліктів» [91;92].

Насамкінець, вплив російсько-українського конфлікту на міжнародну безпеку виходить за рамки безпосередньої військово-політичної динаміки. Він охоплює широкий спектр питань, включаючи стратегічні перегрупування, нові виклики безпеці, економічні та гуманітарні проблеми, а також еволюцію характеру ведення війни. Реакція міжнародної спільноти на ці виклики визначатиме майбутнє глобального миру і стабільності. Цей конфлікт потенційно може стати переломним моментом, що призведе до більш багатопольярного і складного міжнародного порядку. Це може мати глибокі наслідки для архітектури глобальної безпеки у 21 столітті.

Продовжуючи акцентувати увагу на переосмисленні міжнародного співробітництва, важливо дослідити, як цього можна досягти в умовах глобального ландшафту, що швидко змінюється, особливо після російського вторгнення в Україну.

Стало зрозуміло, що існує потреба у більш інклюзивних та ефективних дипломатичних платформах. Традиційні форуми, такі як Організація Об'єднаних Націй та "Велика сімка", мають вирішальне значення, але вони можуть не повністю представляти різноманітні інтереси та перспективи світової спільноти. Тому зростає попит на залучення до цих діалогів країн з економікою, що розвивається, та регіональних держав для забезпечення більш репрезентативного та цілісного підходу до міжнародних питань. Роль регіональних організацій у підтримці регіонального миру і стабільності набуває все більшого значення, і їхнє зміцнення є вкрай необхідним.

Ефективність міжнародних судових органів, таких як Міжнародний кримінальний суд (МКС) і Міжнародний суд ООН (МС ООН), має вирішальне значення. Щоб забезпечити виконання їхніх рішень, необхідно посилити авторитет і спроможність цих інституцій розглядати справи, що стосуються великих держав. Це може вимагати реформ, спрямованих на підвищення їхньої оперативності та зменшення вразливості до політичних впливів.

З посиленням ролі гібридної війни та кібератак, а також зі зростанням використання автономного озброєння, включаючи дрони та безпілотні літальні апарати, виникає необхідність у розробці міжнародних стандартів та угод, які б регулювали ці аспекти сучасного воєнного арсеналу. Це вимагатиме глобальних дискусій та консенсусу щодо моральних аспектів застосування цих технологій, встановлення меж їх використання та розробки стратегій для запобігання загостренню конфліктів у світі.

Ця потреба відображає глибокі зміни у характері воєнних конфліктів, де технологічний прогрес вносить нові виклики для міжнародної безпеки та стабільності. З одного боку, автономне озброєння та дрони можуть забезпечити військові переваги без безпосереднього ризику для життя солдатів, але з іншого —

вони ставлять під сумнів традиційні підходи до військового етикету та міжнародного гуманітарного права. Ініціативи щодо регулювання цих технологій повинні враховувати баланс між забезпеченням національної безпеки країн і збереженням міжнародного правопорядку.

Окрім того, існує потреба в узгодженні поглядів різних країн, особливо з огляду на розбіжності в технологічних можливостях та військових стратегіях. Враховуючи це, міжнародні організації, такі як ООН та інші регіональні безпекові структури, повинні відігравати ключову роль у формуванні та впровадженні цих нових норм. Це також вимагатиме залучення широкого кола зацікавлених сторін, включаючи держави, наукові круги, приватний сектор, і навіть громадянське суспільство, для створення ефективної та всеосяжної системи правил.

В цілому, формування міжнародних стандартів для регулювання новітнього озброєння, стане важливим кроком у запобіганні майбутніх конфліктів та забезпеченні стабільності у світі, де технологічний прогрес невпинно змінює правила ведення війни. Крім того, в епоху, коли інформаційна війна може впливати на міжнародні відносини, вкрай важливо підвищити стійкість до дезінформаційних кампаній. Цього можна досягти завдяки спільним зусиллям у сфері медіаграмотності, прозорого обміну інформацією та спільним зусиллям у боротьбі з поширенням неправдивої інформації.

Також актуальною проблемою яка впливає на безпековий рівень, має стосуватись регулювання і нагляд за приватними військовими компаніями, роль неурядових організацій в зонах конфліктів і вплив проксі-війни на цивільне населення.

Саме тому варто переосмислити міжнародне співробітництво в епоху після російського вторгнення в Україну, необхідно розширити сферу міжнародного та міждержавного діалогу, зміцнити правові та судові механізми, адаптуватися до нових форм конфліктів та інтегрувати економічні, екологічні та технологічні фактори в рівняння безпеки. Такий підхід має вирішальне значення для побудови стійкої та гнучкої глобальної системи, здатної ефективно протистояти складним викликам 21 століття, підтримуючи при цьому мир і стабільність у всьому світі.

ВИСНОВКИ

Це дослідження має на меті проаналізувати багатогранний вплив цієї війни на міжнародну безпеку, від її початку як "гібридної війни", через ескалацію до повномасштабного вторгнення і до її ширших глобальних наслідків.

1. Вплив «Гібридної війни» на Міжнародну Безпеку:

- У першому розділі розглядається початкова фаза конфлікту, яка характеризується його гібридним характером - поєднанням звичайної військової тактики, кібервійни та інформаційних маніпуляцій. Цей аналіз спрямований на те, щоб зрозуміти, як ця нова форма війни кинула виклик існуючим парадигмам міжнародної безпеки і що вона свідчить про еволюцію природи глобального конфлікту.

- Детально досліджено, як гібридні військові тактики, застосовані Росією проти України, породили нові виклики для міжнародної безпеки. Цей аналіз показав, що гібридна війна порушує традиційні схеми дипломатії та безпеки, змушуючи держави переглянути свої стратегії протидії.

- Було встановлено, що така непряма та прихована форма агресії ускладнює процес ідентифікації загроз та реагування на них, що створює додаткові труднощі для міжнародних організацій у запобіганні та врегулюванні конфліктів.

2. Повномасштабне Вторгнення як Вододіл у Системі Міжнародної Безпеки:

- Другий розділ знаменує собою критичний момент у дослідженні, зосереджуючись на ключовому моменті 24 лютого 2022 року, коли Росія розпочала повномасштабне вторгнення в Україну. У цьому розділі оцінюється безпосередній і довгостроковий вплив цієї ескалації на систему міжнародної безпеки, розглядається глобальна реакція, зміни в альянсах і наслідки для майбутнього врегулювання конфлікту.

- Поглиблено дослідив, як повномасштабне вторгнення Росії в Україну у 2022 році радикально змінило глобальну безпекову динаміку. Визначено, що цей акт агресії не лише порушив міжнародне право, але й змусив багато країн переоцінити свої безпекові стратегії.

- Особлива увага приділена реакціям міжнародної спільноти, включаючи санкції, дипломатичні ініціативи та військові відповіді, що демонструє зміщення в глобальному балансі сил та переосмислення поняття міжнародної безпеки.

3. Вплив «Великої Війни» на Глобальну Безпеку:

- У заключному розділі розглядається ширший вплив так званої "Великої війни" на глобальну безпеку. У ньому оцінюється гуманітарна криза, геополітичні зрушення і навантаження на міжнародні інституції. У ньому також розглядаються колективні зусилля демократичних країн у відповідь на агресію і обговорюється потенціал для появи нової парадигми безпеки в постконфліктну епоху

- У третьому розділі розглядається, як продовження конфлікту та його ескалація у "велику війну" мають тривалі наслідки для світової безпеки. Аналізується, як цей конфлікт впливає на регіональну стабільність, міжнародні економічні відносини та глобальні безпекові альянси.

- Детально вивчається, як зміни у геополітичних стратегіях та альянсах, що виникли внаслідок цієї війни, створюють нові виклики для міжнародного співтовариства, особливо у контексті розповсюдження ядерної зброї, кібербезпеки та гуманітарної кризи.

Загальні Висновки:

- Ця наукова робота підкреслює глибину та складність впливу Російсько-Української війни на міжнародну безпеку. Дослідження виявило значні зміни у світовому порядку, які вимагають глибоких та всебічних відповідей від міжнародного співтовариства.

- Результати дослідження мають важливе значення для розробки нових міжнародних політик та стратегій, спрямованих на запобігання та врегулювання міжнародних конфліктів, а також на зміцнення глобальної безпеки.

- Ця робота вносить важливий вклад у розуміння динаміки міжнародних відносин і безпеки в умовах сучасних конфліктів, підкреслюючи необхідність адаптації та розвитку міжнародної системи для вирішення нових глобальних викликів.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ ТА ЛІТЕРАТУРА

1. Поняття війни у міжнародному праві: проблеми концептуалізації(558-560ст) ... URL: http://www.lsej.org.ua/2_2023/132.pdf (дата звернення: 10/10/23)
2. Гібридна війна – нові загрози, складність і «довіра» як антидот... URL: <https://www.nato.int/docu/review/uk/articles/2021/11/30/gbridna-vjna-nov-zagrozi-skladnst-dovra-yak-antidot/index.html> (дата звернення: 12/10/23)
3. Поняття Гібридної війни ... URL: https://vue.gov.ua/%D0%93%D1%96%D0%B1%D1%80%D0%B8%D0%B4%D0%BD%D0%B0_%D0%B2%D1%96%D0%B9%D0%BD%D0%B0 (дата звернення: 13/10/23)
4. Поняття війни ... URL: <https://vue.gov.ua/%D0%92%D1%96%D0%B9%D0%BD%D0%B0> (дата звернення: 13/10/23)
5. Гібридна війна ... URL: <https://ips.ligazakon.net/document/TM053499> (дата звернення: 13/10/23)
6. У Вільнюсі розпочався вирішальний день саміту «Східного партнерства»... URL: <https://www.radiosvoboda.org/a/25183849.html> (дата звернення: 14/10/23)
7. Революція Гідності ... URL: <http://week.dp.gov.ua/osvitnia-prohrama/pislya91/revolucia-gidnosti> (дата звернення: 16/10/23)
8. Українсько-російська угода від 17 грудня 2013... URL: https://www.wikidata.uk-ua.nina.az/%D0%A3%D0%BA%D1%80%D0%B0%D1%97%D0%BD%D1%81%D1%8C%D0%BA%D0%BE-%D1%80%D0%BE%D1%81%D1%96%D0%B9%D1%81%D1%8C%D0%BA%D0%B0_%D1%83%D0%B3%D0%BE%D0%B4%D0%B0_%D0%B2%D1%96%D0%B4_17_%D0%B3%D1%80%D1%83%D0%B4%D0%BD%D1%8F_2013.html (дата звернення: 18/10/23)

9. Фейкові наративи російської пропаганди про Революцію Гідності ... URL: <https://www.ukrinform.ua/rubric-society/3672430-fejkovi-narativi-rosijskoi-propagandi-pro-revoluciu-gidnosti.html>

(дата звернення: 2/10/23)

10. Революція Гідності ... URL: http://resource.history.org.ua/cgi-bin/eiu/history.exe?&I21DBN=EIU&P21DBN=EIU&S21STN=1&S21REF=10&S21FMT=eiu_all&C21COM=S&S21CNR=20&S21P01=0&S21P02=0&S21P03=TRN=&S21COLORTERMS=0&S21STR=revoljutsija_gidnosti

(дата звернення: 28/09/23)

11. Україна не підписала Угоду про асоціацію з ЄС ... URL: https://www.bbc.com/ukrainian/politics/2013/11/131129_ukraine_eu_assignment_ek

(дата звернення: 26/09/23)

12. Пропаганда Кремля у 2014 році. Нісенітниця і великі плани ... URL: <https://www.radiosvoboda.org/a/26771689.html>

(дата звернення: 27/09/23)

13. Від Тузли до анексії. Чому Росії вдалося захопити Крим у 2014-му? ... URL: <https://www.radiosvoboda.org/a/chomu-rosiji-vdalosia-zaxopyty-krym/31106434.html>

(дата звернення: 29/09/23)

14. Анексія Росією Криму: хронологія та міжнародна реакція... URL: <https://prm.ua/aneksiya-rosiyeyu-krimu-hronologiya-ta-mizhnarodna-reaktsiya>

(дата звернення: 27/09/23)

15. The Minsk Conundrum: Western Policy and Russia's War in Eastern Ukraine ... URL: <https://www.chathamhouse.org/2020/05/minsk-conundrum-western-policy-and-russias-war-eastern-ukraine-0/minsk-1-agreement>

(дата звернення: 18/10/23)

16. The Minsk Conundrum: Western Policy and Russia's War in Eastern Ukraine... URL: <https://www.chathamhouse.org/2020/05/minsk-conundrum-western-policy-and-russias-war-eastern-ukraine-0/minsk-2-agreement>

(дата звернення: 15/10/23)

17. Мінські угоди. У чому суть тристоронніх домовленостей щодо Донбасу...

URL: <https://www.rbc.ua/ukr/news/minskie-soglasheniya-sut-trehstoronnih-dogovorennostey-1644336754.html>

(дата звернення: 14/10/23)

18. Підписання Мінських угод: пастка для України чи механізм стримування Росії?... URL: <https://www.radiosvoboda.org/a/30146733.html>

(дата звернення: 13/10/23)

19. Доктрина Обама досі стримує США від активної допомоги Україні - Foreign Policy... URL: <https://www.unian.ua/world/doktrina-obami-dosi-strimuye-ssha-vid-aktivnoji-dopomogi-ukrajini-foreign-policy-12324894.html>

(дата звернення: 19/10/23)

20. плив епохи Барака Обама на Україну... URL: <https://www.radiosvoboda.org/a/28243094.html>

(дата звернення: 17/10/23)

21. Яструби та голуби: як попередні американські адміністрації підготували ґрунт для вторгнення Росії в Україну... URL: <https://tyzhden.ua/iastruby-ta-holuby-iak-poperedni-amerykanski-administratsii-pidhotuvaly-grunt-dlia-vtorhnennia-rosii-v-ukrainu>

(дата звернення: 16/10/23)

22. Як змінилася політика США щодо України за Трампа... URL: <https://www.dw.com/uk/%D1%80%D1%96%D0%BA-%D1%82%D1%80%D0%B0%D0%BC%D0%BF%D0%B0-%D0%BD%D0%B0-%D1%87%D0%BE%D0%BB%D1%96-%D1%81%D1%88%D0%B0-%D0%BF%D1%96%D0%B4%D1%82%D1%80%D0%B8%D0%BC%D0%BA%D0%B0-%D1%83%D0%BA%D1%80%D0%B0%D1%97%D0%BD%D0%B8-%D1%82%D0%B0-%D0%BD%D0%B5%D1%81%D0%BF%D1%80%D0%B0%D0%B2%D0%B4%D0%B6%D0%B5%D0%BD%D1%96-%D1%81%D0%BF%D0%BE%D0%B4%D1%96%D0%B2%D0%B0%D0%BD%D0%BD%D1%8F-%D1%80%D0%BE%D1%81%D1%96%D1%97/a-42214755>

(дата звернення: 15/10/23)

23. Вторгнення Росії в Україну: як реагують світові лідери... URL: <https://www.slovoidilo.ua/2022/02/24/infografika/polityka/vtorhnennya-rosiyi-ukrayinu-yak-reakuyut-svitovi-lidery>

(дата звернення: 29/10/23)

24. Russia's assault on Ukraine and the international order: Assessing and bolstering the Western response... URL: <https://www.brookings.edu/articles/russias-assault-on-ukraine-and-the-international-order-assessing-and-bolstering-the-western-response>

(дата звернення: 28/10/23)

25. Міжнародна коаліція на захист України... URL: <https://interfax.com.ua/news/general/802022.html>

(дата звернення: 1/11/23)

26. Міжнародна гуманітарна допомога для України: перемоги та виклики... URL: https://lb.ua/blog/oleksandra_vasylenko/525144_mizhnarodna_gumanitarna_dopomoga.html

(дата звернення: 23/10/23)

27. Зеленський закликав країни приєднуватися до антипутінської коаліції... URL: <https://www.pravda.com.ua/news/2022/03/2/7327380>

(дата звернення: 26/10/23)

28. Перелік організацій та фондів, які допомагають українцям під час війни... URL: <https://auc.org.ua/novyna/perelik-organizacij-ta-fondiv-yaki-dopomagayut-ukrayincyam-pid-chas-viyny>

(дата звернення: 24/11/23)

29. NATO Unified, Resolute in Face of Russia's 'Illegal' Ukraine Invasion, Austin Says... URL: <https://www.defense.gov/News/NewsStories/Article/Article/3188194/nato-unified-resolute-in-face-of-russias-illegal-ukraine-invasion-austin-says/>(дата

звернення: 21/11/23)

30. NATO, the Russian Invasion of Ukraine, and the 2022 Strategic Concept... URL: <https://gja.georgetown.edu/2022/11/09/nato-the-russian-invasion-of-ukraine-and-the-2022-strategic-concept/> (дата звернення: 21/11/23)
31. How the Russia-Ukraine war accelerated a global energy crisis... URL: <https://www.reuters.com/business/energy/year-russia-turbocharged-global-energy-crisis-2022-12-13/> (дата звернення: 24/11/23)
32. URL: <https://www.iea.org/spotlights/the-impact-of-russia-s-invasion-of-ukraine-on-global-energy-markets> (дата звернення 25/11/23)
33. How Russia’s Invasion of Ukraine Violates International Law ... URL: <https://www.cfr.org/article/how-russias-invasion-ukraine-violates-international-law> (дата звернення: 1/12/23)
34. Law Faculty Offer Analysis of Russia’s Invasion of Ukraine... URL: <https://law.yale.edu/yls-today/news/law-faculty-offer-analysis-russias-invasion-ukraine> (дата звернення: 3/12/23)
35. How Russia’s invasion of Ukraine tested the international legal order... URL: <https://www.brookings.edu/articles/how-russias-invasion-of-ukraine-tested-the-international-legal-order/> (дата звернення: 5/12/23)
36. Russia “should immediately cease its use of force against Ukraine,” Türk declares...URL: <https://www.ohchr.org/en/statements-and-speeches/2023/12/russia-should-immediately-cease-its-use-force-against-ukraine-turk> (дата звернення: 7/12/23)
37. UN Commission of Inquiry on Ukraine finds continued war crimes and human rights violations gravely impacting civilians... URL: <https://www.ohchr.org/en/press-releases/2023/10/un-commission-inquiry-ukraine-finds-continued-war-crimes-and-human-rights> (дата звернення: 5/12/23)
38. Readout of the 12th Meeting of The U.S.-Ukraine Trade and Investment Council...URL: <https://ustr.gov/about-us/policy-offices/press-office/press-releases/2023/november/readout-12th-meeting-us-ukraine-trade-and-investment-council> (дата звернення: 30/11/23)

39. The impact of the Ukraine crisis on international trade... URL: <https://www.bruegel.org/working-paper/impact-ukraine-crisis-international-trade> (дата звернення: 29/11/23)

40. U.S. Security Cooperation with Ukraine... URL: <https://www.state.gov/u-s-security-cooperation-with-ukraine/> (дата звернення : 25/11/23)

41. The United States and Allies Provide Military and Intelligence Support to Ukraine... URL: <https://www.cambridge.org/core/journals/american-journal-of-international-law/article/united-states-and-allies-provide-military-and-intelligence-support-to-ukraine/A24F0AD8C1DDA181A56FCA1727DAFD02> (дата звернення: 27/11/23)

42. Seven ways Russia's war on Ukraine has changed the world... URL: <https://www.chathamhouse.org/2023/02/seven-ways-russias-war-ukraine-has-changed-world> (дата звернення: 30/11/23)

43. Russia's invasion of Ukraine threatens geopolitical order... URL: <https://www.dw.com/en/how-russias-invasion-of-ukraine-threatens-geopolitical-order/a-60904451> (дата звернення: 4/12/23)

44. Anti-Putin Coalition: Security Guarantees for All... URL: <https://bintel.org.ua/en/analytics/politics/antiputinska-koaliciya-garantii-bezpeki-dlya-vsix/> (дата звернення: 28/11/23)

45. Посилення східного флангу НАТО: не лише підтримати Україну, але й стримати Росію ... URL: <https://armyinform.com.ua/2022/02/11/posylennya-shidnogo-flangu-nato-ne-lyshe-pidtrymaty-ukrayinu-ale-j-strymaty-rosiyu/> (дата звернення: 29/11/23)

46. NATO now has 40,000 soldiers on Europe's border with Russia... URL: <https://www.euronews.com/my-europe/2022/05/18/nato-now-has-40-000-soldiers-on-europe-s-border-with-russia> (дата звернення: 28/11/23)

47. Statement by NATO Heads of State and Government... URL: https://www.nato.int/cps/en/natohq/official_texts_193719.htm (дата звернення: 1/12/23)

48. NATO's military presence in the east of the Alliance ...URL: https://www.nato.int/cps/uk/natohq/topics_136388.htm?selectedLocale=en (дата звернення: 30/11/23)

49. NATO Force Planning: Rethinking the Defense Industrial Base... URL: <https://www.csis.org/analysis/nato-force-planning-rethinking-defense-industrial-base> (дата звернення: 3/12/23)

50. Security Implications of Nord Stream Sabotage... URL: <https://www.csis.org/analysis/security-implications-nord-stream-sabotage> (дата звернення: 5/12/23)

51. Transforming European Defense... URL: <https://www.csis.org/analysis/transforming-european-defense> (дата звернення: 30/11/23)

52. Strategic responsibility: Rebalancing European and trans-Atlantic defense... URL: <https://www.brookings.edu/articles/strategic-responsibility-rebalancing-european-and-trans-atlantic-defense/> (дата звернення: 8/12/23)

53. NATO unveils tech accelerator footprint, with plans for over 60 sites... URL: <https://www.defensenews.com/global/europe/2022/04/06/nato-unveils-tech-accelerator-footprint-with-plans-for-over-60-sites/> (дата звернення: 1/12/23)

54. NATO's Role in Global Cyber Security... URL: <https://www.gmfus.org/news/natos-role-global-cyber-security> (дата звернення: 4/12/23)

55. Implications of a Finnish and Swedish NATO Membership for Security in the Baltic Sea Region... URL: <https://www.wilsoncenter.org/article/implications-finnish-and-swedish-nato-membership-security-baltic-sea-region> (дата звернення: 8/12/23)

56. Sweden and Swedish Defence – Introduction to the Special Issue... URL: <https://www.tandfonline.com/doi/full/10.1080/10242694.2021.2003529#:~:text=The%20most%20important%20defence%20industries,BAE%20H%C3%A4gglunds> (дата звернення: 7/12/23)

57. A Stronger but Less Ambitious NATO, What Sweden and Finland's Membership Will Mean for the Alliance... URL:

<https://www.foreignaffairs.com/europe/stronger-less-ambitious-nato-sweden-finland-membership> (дата звернення: 5/12/23)

58. The Ukraine War and the Future of the European Union's Security and Defense Policy... URL: <https://www.csis.org/analysis/ukraine-war-and-future-european-unions-security-and-defense-policy>

59. European energy politics and security after Russia's invasion of Ukraine. URL: <https://ukandeu.ac.uk/european-energy-security-and-politics/> (дата звернення: 29/11/23)

60. Migration management: Welcoming refugees from Ukraine. URL: https://home-affairs.ec.europa.eu/policies/migration-and-asylum/migration-management/migration-management-welcoming-refugees-ukraine_en (дата звернення: 6/12/23)

61. UN refugee chief praises European response to Ukraine exodus. URL: <https://news.un.org/en/story/2022/03/1113572> (дата звернення: 6/12/23)

62. The economics and politics of receiving refugees. URL: <https://www.ucl.ac.uk/policy-lab/news/2022/may/economics-and-politics-receiving-refugees> (дата звернення: 7/12/23)

63. How Bad Is Ukraine's Humanitarian Crisis a Year Later? URL: <https://www.cfr.org/in-brief/ukraine-humanitarian-crisis-refugees-aid> (дата звернення: 8/12/23)

64. Integrating Ukrainian refugees into the euro area labour market. URL: <https://www.ecb.europa.eu/press/blog/date/2023/html/ecb.blog.230301~3bb24371c8.en.html> (дата звернення: 8/12/23)

65. EU energy security and the war in Ukraine: From sprint to marathon. URL: [https://www.europarl.europa.eu/thinktank/en/document/EPRS_BRI\(2023\)739362](https://www.europarl.europa.eu/thinktank/en/document/EPRS_BRI(2023)739362) (дата звернення: 9/12/23)

66. EU agrees deal with Azerbaijan to double gas exports by 2027. URL: <https://www.euronews.com/my-europe/2022/07/18/von-der-leyen-heads-to-azerbaijan-to-secure-new-gas-import-deal> (дата звернення: 30/11/23)

67. EU Policy. US gas imports set to spike amid Russia sanctions, new facilities. URL: <https://www.euronews.com/green/2023/12/15/us-gas-imports-set-to-spike-amid-russia-sanctions-new-facilities> (дата звернення: 01/12/23)

68. Keeping the lights on: The EU's energy relationships since Russia's invasion of Ukraine. URL: <https://ecfr.eu/publication/keeping-the-lights-on-the-eus-energy-relationships-since-russias-invasion-of-ukraine/> (дата звернення: 02/12/23)

69. FACT SHEET: One Year of Supporting Ukraine. URL: <https://www.whitehouse.gov/briefing-room/statements-releases/2023/02/21/fact-sheet-one-year-of-supporting-ukraine/> (дата звернення: 20/11/23)

70. IMMEDIATE RELEASE Fact Sheet on U.S. Security Assistance to Ukraine. URL: <https://media.defense.gov/2023/Feb/20/2003164184/-1/-1/0/UKRAINE-FACT-SHEET-PDA-32.PDF> (дата звернення: 21/11/23)

71. U.S. Plan to Counter Illicit Diversion of Certain Advanced Conventional Weapons in Eastern Europe. URL: <https://www.state.gov/u-s-plan-to-counter-illicit-diversion-of-certain-advanced-conventional-weapons-in-eastern-europe/> (дата звернення: 22/11/23)

72. Joint Statement of Heads of International Financial Institutions with programs in Ukraine and neighboring countries. URL: <https://www.worldbank.org/en/news/statement/2022/03/17/joint-statement-of-heads-of-international-financial-institutions-with-programs-in-ukraine-and-neighboring-countries> (дата звернення: 08/12/23)

73. EBRD supports more than €53 million of food security loans in Ukraine. URL: <https://www.ebrd.com/news/2022/ebrd-supports-more-than-53-million-of-food-security-loans-in-ukraine-.html> (дата звернення: 09/12/23)

74. Clean Energy Partnership: G7+ and Ukraine joint statement. URL: <https://www.gov.uk/government/news/g7-and-government-of-ukraine-clean-energy-partnership> (дата звернення: 10/12/23)

75. \$200 Million Grant Supported by the World Bank Will Help Repair Energy Infrastructure in Ukraine. URL: <https://www.worldbank.org/en/news/press->

[release/2023/04/12/200-million-grant-supported-by-the-world-bank-will-help-repair-energy-infrastructure-in-ukraine](#) (дата звернення: 10/12/23)

76. Ukraine Support Tracker. URL: <https://www.ifw-kiel.de/topics/war-against-ukraine/ukraine-support-tracker/> (дата звернення: 10/12/23)

77. Government support to Ukraine: Committed vs. disbursed budget support, € billion. URL: https://app.23degrees.io/view/X3Rr0Fvzw4hq8PTS-bar-grouped-horizontal-figure-8_csv (дата звернення: 10/12/23)

78. Austin to Convene Meeting on Ukraine Defense. URL: <https://www.defense.gov/News/News-Stories/Article/Article/3272846/austin-to-convene-meeting-on-ukraine-defense/> (дата звернення: 6/12/23)

79. US and allies gather at Ramstein to discuss how to help Ukraine defeat Russia's 'unjust invasion'. URL: <https://www.stripes.com/theaters/europe/2022-04-26/austin-ukraine-ramstein-air-base-russia-5804405.html> (дата звернення: 10/12/23)

80. At defence talks in Germany, U.S. says world galvanized against Russia's invasion. URL: <https://www.reuters.com/world/us-hosts-ukraine-talks-germany-war-enters-critical-phase-2022-04-25/> (дата звернення: 10/12/23)

81. "For as Long as it Takes": Putting US Aid to Ukraine into Perspective. URL: <https://www.fpri.org/article/2023/10/for-as-long-as-it-takes-putting-us-aid-to-ukraine-into-perspective/> (дата звернення: 09/12/23)

82. How Much Aid Has the U.S. Sent Ukraine? Here Are Six Charts. URL: <https://www.cfr.org/article/how-much-aid-has-us-sent-ukraine-here-are-six-charts> (дата звернення: 10/12/23)

83. Congress spends over \$100 billion in Ukraine aid in first year of invasion. URL: <https://www.washingtonexaminer.com/news/congress-spends-over-100-billion-in-ukraine-aid-in-first-year-of-invasion> (дата звернення: 12/12/23)

84. Why are some Republicans opposing more aid for Ukraine? URL: <https://www.bbc.com/news/world-us-canada-67649497> (дата звернення: 10/12/23)

85. The little-known group that's saving Ukraine. URL: <https://www.politico.com/news/2023/05/01/austin-defense-meetings-weapons-ukraine-00089946> (дата звернення: 10/12/23)

86. Breakthrough at Ramstein: NATO unites to help Ukraine defeat Russia. URL: <https://euromaidanpress.com/2022/04/29/ramstein-meeting-marks-a-radical-change-in-ensuring-ukraine-and-global-security/> (дата звернення: 11/12/23)

87. Game-changer or war crime? D.C. divided on cluster bombs. URL: <https://www.politico.com/news/2023/07/09/cluster-bombs-ukraine-weapons-00105319> (дата звернення: 4/12/23)

88. If Russia Goes Nuclear: Three Scenarios for the Ukraine War. URL: <https://www.cfr.org/article/if-russia-goes-nuclear-three-scenarios-ukraine-war> (дата звернення: 3/12/23)

89. Will China Change Its Approach to the Ukraine War? URL: <https://thediplomat.com/2023/07/will-china-change-its-approach-to-the-ukraine-war/> (дата звернення: 13/12/23)

90. Understanding China's Policy in the Russia-Ukraine War and Implications for China-US Relations. URL: <https://thediplomat.com/2023/11/understanding-chinas-policy-in-the-russia-ukraine-war-and-implications-for-china-us-relations/> (дата звернення: 13/12/23)

91. Russia, Ukraine, and the Future World Order. URL: <https://www.cambridge.org/core/journals/american-journal-of-international-law/article/russia-ukraine-and-the-future-world-order/A7F4BF6FEF6CE7296F4C1AA1A4C9C3C105> (дата звернення: 29/11/23)

92. Russia, Ukraine & International Law: On Occupation, Armed Conflict and Human Rights. URL: <https://www.hrw.org/news/2022/02/23/russia-ukraine-international-law-occupation-armed-conflict-and-human-rights> (дата звернення: 29/11/23)